

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ
КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Навчально-науковий інститут сучасного мистецтва
Кафедра режисури та акторської майстерності
імені народної артистки України Лариси Хоролець

Анотація

до творчого проекту з режисури
«Едвард Олбі вистава “Шлюбний етюд”»
на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

виконав здобувач вищої освіти
4 курсу, групи БСМ 11-20
за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво»,
освітньо-професійною програмою
«Режисура»
Місюра Поліна Валеріївна
Керівник творчого проекту - кандидат
мистецтвознавства, доцент Сорока І.І.
Рецензент: драматург, культуролог,
кандидат філологічних наук Неждана Неда

Допустити до захисту творчого проекту
Протокол засідання кафедри режисури
та акторської майстерності
імені народної артистки
України Лариси Хоролець
№ ____ від _____
Завідувач кафедри –
професор кафедри, народний артист України
_____ В. С. Гирич

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ОБРАНОЇ ТЕМИ.....	8
РОЗДІЛ 2. РЕЖИСЕРСЬКО ПОСТАНОВОЧНИЙ ПЛАН.....	15
2.1.Режисерський аналіз п'єси.....	15
2.1.1.Тема.....	15
2.1.2. Проблема.....	15
2.1.3.Конфлікт.....	16
2.1.4.Ідея.....	16
2.1.5.Подійний ряд.....	16
2.1.6.Сюжет.....	16
2.1.7.Епізоди.....	17
2.1.8.Композиція.....	19
2.2.Режисерський задум.....	20
2.2.1.Надзавдання.....	20
2.2.2.Наскрізна дія.....	20
2.2.3.Жанр.....	20
2.2.4.Художній образ вистави.....	20
2.2.5.Характеристика образів по відношенню до головного конфлікту.....	21
2.2.6.Атмосфера вистави.....	21
2.2.7.Мізансценування.....	22
2.2.8.Темпоритм.....	26
2.3.Втілення задуму.....	27
2.3.1.Робота зі сценографом.....	27
2.3.2.Робота зі звукорежисером.....	28
2.3.2.Світлове оформлення.....	30
2.3.3.Монтажний лист.....	32
2.3.4.Графік випуску.....	36
ВИСНОВКИ.....	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	39
ДОДАТКИ.....	42

ВСТУП

Актуальність теми.

Що таке кохання? Для мене це ризик, великий і сміливий, адже кохання може збирати в одній краплі радість та смуток, щастя та біль. Але саме у цьому його велич - у здатності виживати в будь-яких умовах, рости та зрівноважувати наші душі. Почуття людини, її взаємини та емоції завжди залишаються невичерпним джерелом дослідження і тема кохання завжди викликає найбільше зацікавлення. Чому воно може зникнути? Чому люди готові пожертвувати своїми потребами та цілями заради кохання? Чому деякі подружжя перестають розуміти одне одного? І чому стосунки можуть зазнати кризи? Стосунки відображаються як складний ткацький візерунок, витканий з комунікації, взаєморозуміння та емоційного зв'язку. Проте, іноді цей візерунок може розтягнутися або почати розпадатися.

Шлюб — це подорож, яка включає в себе радощі, випробування та еволюцію стосунків. Криза в стосунках після 30 років спільного життя може бути складною, але також вона може відкрити двері для нових можливостей та зростання. Одним з факторів, який часто впливає на пару після 30 років шлюбу, є зміна індивідуальних потреб. Люди розвиваються протягом життя, і їхні потреби, цінності та цілі можуть змінюватися. Це може призвести до конфліктів у стосунках, якщо партнери не можуть знайти спільну мову або компроміс. Наприклад, один партнер може прагнути більшого самостійного життя, тоді як інший віддає перевагу більш традиційному підходу до сімейного життя.

Крім того, зміна динаміки сім'ї після того, як діти вирости, може створити нові виклики, пара може зіткнутися з питанням, як знайти нову спільну ціль або призначення у житті. Це може вимагати перегляду і переоцінки їхніх стосунків та цілей. Однак криза в стосунках після 30 років шлюбу не обов'язково означає кінець. Це може бути періодом нових можливостей та зростання.

До теми кризи у стосунках зверталось багато письменників і драматургів, таких як: Артур Міллер, Генрік Ібсен, Теннессі Вільямс, Ежен Йонеско, Джордж Бернард Шоу та інші. Не обійшов цю тему і Едвард Олбі - американський драматург, один з найвідоміших драматургів ХХ століття. Кар'єра Едварда Олбі розгортається протягом понад п'ятдесяти років, під час яких він викривав різні образи чоловічих та жіночих протагоністів, головним чином у межах одних і тих самих рамок - домашня нестабільність. Чоловіки та жінки у стилі Олбі - це середньостатистичні пари, які опиняються зловленими у безсенсовому світі. Більшість, якщо не всі, чоловіки Олбі відчужені від своїх дружин через екзистенційні проблеми або кризи середнього віку. Жінки, змушені підтримувати своїх чоловіків та шлюби самі. Жінки у стилі Олбі - це цинічні, розчаровані, а також сміливі, сильні та домінуючі.

П'єса «Шлюбний етюд» - одна з робіт Олбі, яка розглядає такий образ цих жінок. П'єса була замовлена Віденським англійським театром 17 березня 1987 року. П'єса є прикладом знайомої для Олбі території: чоловік і дружина в гостьовій кімнаті розмовляють про свій шлюб. Чоловік та дружина намагаються розібратись в своїх стосунках, які коливаються між любов'ю та ненавистю, спокоєм та насильством. Їхня ворожнеча розгортається від вербальних атак до дикого фізичного бою. Дана Руфоло-Горгагер описує їх шлюб так « чоловік і жінка - дві половини вічно рухливої машини, яка приводиться у рух ідеальним балансом між ворожістю та потребою». Олбі вкладає в цю п'єсу глибокі роздуми про кохання, відданість, компроміси та самовдосконалення. П'єса створена таким чином, що вона не залишить байдужим нікого, хто відчуває емоційну прив'язаність до глибоких та важливих питань сімейних відносин та людської психології.

П'єса, не є драматичним роздумом над невдачами шлюбних відносин; це скоріше драматизація питання: чому будь-який невдалий шлюб продовжується? Джилл прагне будь-якого виду спілкування, чи то любов'ю, чи ненавистю, оскільки це означає, що вона ще жива. Це нагадує їй порятунок

від самотності в космічній темряві та пустці. Джилл вважає, що існування людини визначається відносинами, які вона має з оточуючими, інакше вона лише пуста істота.

Норма Дженкс коментує це, кажучи, що «Жахливим підтекстом п'єси Едварда Олбі «Шлюбний етюд» є відчуття того, що, хоча бути людиною означає більше, ніж просто «бути», це відносини створюють наше існування, а якість цих відносин визначає якість цього існування». Джилл вважає, що всі проблеми повинні призвести до взаємного спілкування, інакше вони ні до чого. Вони повинні проявлятися у живому контакті навіть якщо це може статися через фізичну боротьбу. В кінці кінців, повинен бути контакт.

Спробуючи знайти притулок від холодності свого марного життя, Джилл вдається до домашньої книги, в якій вона записувала кожен раз, коли займалася любов'ю зі своїм чоловіком. Вона називає її «Книга днів». Вона вважає, що справжні підраховані дні її життя - це ті, коли вона мала справжній контакт з Джеком. Протягом майже тридцяти років Джилл веде щоденник. Джилл не прагне сексу заради самого сексу. Вона тужить за люблячим контактом та пристрасним зв'язком зі своїм чоловіком. Вона бажає знову відчувати ті самі почуття, які вони переживали у їхні минулі дні, коли вони були молодим подружжям. Ці дні схожі на протилежний досвід тому, що вона переживає тепер у своєму емоційно і фізично стерильному житті. У сцені описується, що Джилл пригадує свій медовий місяць згадує яким приємним був той час, якого їй зараз дуже не вистачає. Секс є «показником життєвої сили» у їхньому шлюбі, тому вона приємно згадує ці дні:

«Те, що я пам'ятаю найбільше, - це те, що кожен на палубі знав, що ми були молодим подружжям ... Усі дивилися на нас ... ми дивилися один одному в очі, трохи нахиливши голову ... ми трималися за руки ... ми дуже часто трималися за руки, - і вони дивилися на нас, на наші сплетені пальці».

У інтерв'ю Едвард Олбі говорив про відсутність справжніх почуттів, яка підсилюється згасанням подібного спілкування. Він стверджував, що «іноді я дивуюся, чому ми всі проживаємо свої життя, мало доторкаючись один до

одного». Словом «доторкання» Олбі має на увазі як фізичний, так і емоційний контакт. За словами Олбі, встановлення будь-якого виду контакту є фундаментальним каменем, щоб відчутти, що люди справді живі. Вони можуть протистояти відчуттю монотонності, пустоти і болю існування, шукаючи спосіб «вижити, прожити своє життя на повну перед тим, як буде занадто пізно».

Час, коли була написана п'єса, характеризувався значними соціальними та культурними змінами в американському суспільстві, що відобразилося в творчості Олбі

Проблема, що порушується в п'єсі «Шлюбний етюд», полягає в спробі збереження відносин в сім'ї, коли відсутні спільні цінності, відданість та розуміння один одного. Головні герої п'єси стикаються зі складними моральними дилемами та **конфліктами**, пов'язаними з прагненням до щастя та особистого самовираження.

П'єса викликає сильні емоції у глядачів, оскільки вона розкриває важливі питання сімейних відносин, кохання та жертвності.

П'єса «Шлюбний етюд»(1987) залишається актуальною і продовжує торкатися глибоких та важливих аспектів людських стосунків, підіймаючи питання які і далі турбують сучасну аудиторію. **Проблеми** та виклики, з якими зіштовхуються герої п'єси, такі як **самотність, непорозуміння та прагнення до самовизначення**, все ще актуальні для сучасних сімей.

Олбі досліджує складнощі в комунікації та **конфлікти**, що **виникають через непорозуміння та неможливість виразити свої почуття та думки**. У сучасному світі, насиченому цифровими комунікаціями, ця тема залишається актуальною, оскільки багато людей мають труднощі у спілкуванні та у пошуку розуміння.

П'єса торкається глибоких аспектів людської природи, таких як страхи, амбіції, надії та сумніви. Ці теми завжди залишаються актуальними, оскільки вони відображають універсальні аспекти людського досвіду, з якими ми стикаємося у будь-яку епоху

Мета вистави «Хвороба-Кохання» - відобразити складні взаємини між чоловіком і дружиною, відтворити аспекти сімейного життя, показуючи його радощі та турботи, а також конфлікти та непорозуміння. Здійснити постановку яка послужить каталізатором для обговорення сімейних тем та проблем потенційними глядачами. Показати симптоми «хвороби кохання» та варіанти її «лікування», як пройти кризу та врятувати шлюб.

Завдання:

1. Ознайомитися з творчістю автора, визначити проблематику, тему та ідею п'єси.
2. Визначити композицію п'єси.
3. Ознайомитись з особливостями жанру п'єси.
4. Знайти образне рішення вистави, та шляхи його втілення.
5. Визначити надзавдання, наскрізну дію, характеристику образів та створити безперервну лінію дії персонажів.
6. Розкрити етапи сценічного втілення вистави.

Об'єкт дослідження. Стосунки сімейних пар після 30-ти річного подружнього життя.

Предмет дослідження. Творчий шлях американського драматурга Едварда Олбі, та його п'єса «Шлюбний етюд».

РОЗДІЛ 1. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ОБРАНОЇ ТЕМИ

1.1 Аналіз літератури обраної теми. Обґрунтування вибору теми.

Усі молоді пари, які готуються до одруження, мріють про тривалий і щасливий шлюб і вірять, що зради, конфлікти і, особливо, розлучення не стосуватимуться їх. Проте, статистика показує нам інше: лише у 2017 році в Україні зареєстровано більше 1 мільйона шлюбів, але з них розпалося понад 600 тисяч. Психологи проводять дослідження, спрямовані на аналіз цих цифр з середини ХХ століття, виявляючи найважливіші моменти - кризи в сімейному житті, коли ймовірність розлучення максимальна. Згідно з психологією, сімейна криза - це період у житті пари, коли порушується рівновага і виникає внутрішня напруга. Зазвичай це стає наслідком зміни обставин, на які звичні способи реагування вже не працюють. У кожному періоді психологія сімейних криз виділяє пік, на який припадає максимальна кількість розлучень: 1 рік; 3 роки; 7 років; 10 років; 15 років; 20 років; 30 років. Кожна з криз характеризується своїми проблемами та, відповідно, способами їх вирішення. Те, що допоможе вийти з глухого кута в перший рік подружнього життя, вже не діятиме через 10 років. Тема кризи в стосунках стала мені цікавою, бо я бачила як переживають цю кризу мої батьки, як вони проходили цей шлях та долали перешкоди в стосунках. Коли я заглиблююсь у власний досвід та спостереження навколо, зрозуміло, що ця тема стає чимось більшим, ніж просто об'єктом мого пасивного інтересу.

Звичайно, на перший погляд, криза в стосунках може здатися прикладом негативної ситуації. Однак, що цікаво, вона є не просто сукупністю проблем, але і можливістю для особистого зростання та розвитку. Це як вибір між збереженням старого, комфортного, але можливо, стагнатованого стану, та ризиком перейти на новий, невідомий, але потенційно більш задовільний рівень стосунків. Що мене дійсно цікавить у цій темі, це не просто її складність, але і глибина, яку вона пронизує. Вона ставить питання про наші власні мотиви, страхи, надії, і водночас дозволяє нам краще зрозуміти себе та

інших. Це як дослідження власного внутрішнього ландшафту, яке може пролити світло на те, як ми бачимо світ навколо себе та власні відносини.

Творчість Олбі висвітлює **тему самотності та неспроможності людей зрозуміти один одного**. У гострих, емоційних діалогах письменник показує людське **спілкування як пошук власного місця в житті**. Це особливо видно у п'єсі «Хто боїться Вірджинії Вульф?» (англ. Who's Afraid of Virginia Woolfe?, 1962, нагорода «Тоні»), де університетський викладач та його розгнівана дружина весь час словесно атакують один одного та двох нещасних гостей.

Подружжя Джек та Джилл з п'єси «Шлюбний етюд» переживають кризу тридцятого року сімейного життя, психологи називають цей період кризою «спорожнілого гнізда». Це, мабуть, одна з останніх і найболючіших криз у житті сім'ї. Кар'єра вже побудована, діти вирости та створили свої власні сім'ї, можливо, вже й радують бабусь та дідусів онуками. Залишившись у «порожньому гнізді», подружжя відчуває, що зв'язок між ними тепер здається зовсім нестійким. Не так багато пар в такій ситуації офіційно розлучаються, але фактичний розрив у стосунках може виникнути в будинку як мовчазний занавіс. Насправді, криза відбувається тому, що подружжя забуває про важливу перевагу цього періоду шлюбу. Адже розлучаючись з активною батьківською роллю, ви ніби повертаєтесь в юність, коли подружжя було вашою основною сімейною функцією. Саме тепер настав час згадати все добре, що приніс вам шлюб.

Існують деякі правила, які мудрі пари дотримуються протягом усього життя. Це допомагає їм подолати кризові періоди без втрат і дійти до святкування золотого весілля. Одне з них - не тримати роздратування в собі, а замість цього спробувати обговорити проблему у відповідний момент. Важливо завжди вислуховувати один одного та бути уважними до проблем і почуттів партнера. Також важливо не маніпулювати партнером та шукати формулювання для висловлення своїх почуттів без звинувачень. Необхідно поважати погляди та інтереси один одного, шанувати сімейні традиції і бути

підтримкою в усіх справах. Важливо створювати спільний світ, розвивати спільні інтереси та творити власну історію сім'ї, не допускаючи рутині вкрасти у вас кохання. Також важливо постійно працювати над саморозвитком, оскільки це дозволить залишатися цікавими партнерам один для одного.

Правила щасливої пари: як врятувати стосунки.

-Якомога частіше знаходити час одне для одного, розпалювати пристрасть.

- Говорити один з одним. Якщо не подобаються ваші стосунки, то варто обговорити це зі своєю другою половиною.

- Розуміння - це запорука щасливих відносин.

-Будьте вдячним.

- Не розчиняйтеся в турботах про партнера та стосунки. Людина, цікава тоді, коли вона особистість.

Світова прем'єра п'єси «Шлюбний етюд» відбулася у Віденському англійському театрі, 17 травня 1987 року. У акторському складі були Кетрін Батлер і Том Клуніс.

Прем'єра «Шлюбного етюд» в США відбулася в театрі Alley у штаті Техас, 8 січня 1992 року, у спільному виробництві з театром McCarter. У акторському складі були Том Клуніс та Ширлі Найт.

Також виставу показували у Лондоні в Національному театрі Cottesloe у травні 2001 року. У акторському складі були Білл Патерсон та Шейла Гіш.

Рецензент Phoenix New Times написав про постановку 2008 року режисерки Кетлін Батлер: «Як і Джордж та Марта з п'єси Олбі «Хто боїться Вірджинії Вулф» - розчаровані своїм життям після середнього віку. Також, як і Джордж та Марта, вони не розмовляють один з одним, вони не спілкуються, а тільки грають одну й ту саму сцену (в якій Джек йде від своєї дружини) поки вони (і ми) не будемо виснажені. Пара в цій шлюбній грі - уявляють життя як акт у часто сумній театральній історії...».

1.2. Автор та епоха

Едвард Френсіс Олбі - американський драматург, народився 12 березня 1928 року в Вашингтоні, Дістрікт Колумбія, і помер 16 вересня 2016 року в Монтаук, штат Нью-Йорк. Він виріс в прийомній сім'ї, що відобразалося в багатьох його творах, де проблеми сім'ї, ідентичності та взаємодії важливий мотив.

Олбі здобув свою освіту в Trinity College в Нью-Гейвені (тепер Чеський Університет) та в Колумбійському університеті. Він став відомим завдяки своїй експериментальній та проникливій драматургії, яка часто висвітлювала теми сімейних відносин, ідентичності та моральних конфліктів. Його роботи зазвичай характеризує темна гумористична тонка, заглиблення в психологію персонажів та відображення складнощів людського існування.

Олбі був одним з перших публічно відомих американських письменників, які відкрито висловлювали свою гомосексуальну спрямованість. Це було досить рідкісним явищем в його часи, особливо у такому консервативному суспільстві, як тодішнє американське. У багатьох його творах зустрічаються гей- та лесбійські персонажі, а також мотиви та теми, пов'язані зі сексуальністю та сексуальними меншинами. Наприклад, у п'єсі «Хто боїться Вірджинії Вульф?» можна помітити складність та трагедію гетеро сексуальних та гомосексуальних відносин. Відкрита гомо сексуальність Олбі відіграла важливу роль у розвитку американської літератури та культури. Його твори стали важливим внеском в літературний канон і допомогли розширити горизонти розуміння та прийняття сексуальної різноманітності в суспільстві.

Ранні роботи Едварда Олбі відображали майстерність та американізацію театру абсурду, який знайшов свій пік у європейських драматургів, таких як: Жан Жене, Семюель Барклай Беккет та Ежен Йонеско.

Фогель вважає, що сміливе поєднання театралізму та кусючого діалогу Олбі допомогло заново знайти повоєнний театр на початку 1960-х років.

Олбі описав свою роботу як «експертизу американської сцени, напад на заміну штучних реальними цінностями в нашому суспільстві, засудження самовдоволення, жорстокості та порожнечі, позицію проти вигадки, що все в нашій землі є персиковим».

«Творчість Олбі, як завжди, виявляється нав'язливою, ефективною і часто хитрою, але агресивно смішною» - The New York Times.

Співпраця Едварда Олбі з Марком Карбо є цікавим аспектом в його житті, який теж варто розглянути. Марк Карбо (1909–2003) був відомим американським архітектором, який прославився своїми роботами в області театрального дизайну. Його співпраця з Олбі виникла через спільний інтерес до архітектури та театру. Одним із важливих проєктів, над якими працювали Олбі та Карбо, була реконструкція лондонського театру «Літл Театр» (Little Theatre), який знаходився на Ессекс Стріт, Лондон. Цей театр був відомий своєю інтимною атмосферою та амфітеатральною конфігурацією залу. Карбо працював над реконструкцією театру, а Олбі був активно залучений до цього процесу, особливо з точки зору візуального ефекту та акустичної організації залу. Співпраця між ними дозволила створити нове, затишне та функціональне середовище для театральних вистав. Крім того, Карбо і Олбі також працювали над іншими проєктами, де архітектурний дизайн і театральне мистецтво зливалися разом. Їх спільна праця в цих проєктах дозволила створити не лише функціональні, але й естетично привабливі приміщення для вистав та виступів. Співпраця з Марком Карбо дозволила Олбі подивитися на театральний простір з іншого ракурсу, сприяла розвитку його креативності і можливості втілити свої ідеї в життя через архітектурний дизайн та організацію простору.

Едвард Олбі став лауреатом Пулітцерівської премії за драматургію тричі: за п'єси «Після Заходу сонця» (1967), «Хто боїться Вірджинії Вульф?» (1963) та «Третій день до вічності» (1975). Він також отримав премію «Тоні» за найкращу п'єсу «Хто боїться Вірджинії Вульф?» та «Крихітка Аліса» (1965).

Едвард Олбі відомий не лише як драматург, а й як літератор і митець, який активно досліджував глибокі аспекти людської психології та суспільства через свої твори. Його п'єси відзначаються складними взаєминами персонажів, високим рівнем драматичності та глибокою емоційною насиченістю.

Вже понад чотири десятиліття Едвард Олбі тісно контролював або керував професійними постановками майже всіх своїх власних п'єс. Серед його численних режисерських робіт він був відповідальним за бродвейські прем'єри «Американської мрії» (1968), «Морський пейзаж» (1975) та «Людина, яка мала три руки» (1983), а також за бродвейське відродження «Хто боїться Вірджинії Вулф?» (1976).

Олбі також відомий своїм активним ставленням до соціальних проблем. У своїх творах він часто висвітлював такі теми, як расизм, гомофобія, класова нерівність та політичні конфлікти. Він був активним прихильником громадянських прав та часто виступав проти ін толерантності та соціальної несправедливості. Його гомосексуальність також вплинула на його стиль та підхід до створення творів. Олбі був відомий своєю емоційною глибиною та інтелектуальним підходом до письма. Він зміг відобразити складні аспекти людської психології та соціальних взаємин у своїх творах, часто використовуючи гомосексуальність як ключовий елемент сюжету чи символіки. Загалом, гомосексуальність Едварда Олбі була не лише важливою частиною його ідентичності, але й вплинула на формування його творчого виразу та сприяла розвитку гомосексуальної літератури та культури в цілому.

Едвард Олбі жив та творив у другій половині 20 століття, коли суспільство США переживало значні соціокультурні та політичні зміни. Цей період відзначався великими соціальними рухами, такими як рух за громадянські права, жіночий рух, антивоєнний протест та культурна революція.

Олбі був частиною літературного та театрального руху, що активно досліджував складні аспекти людської психології та суспільства через свої твори. Він створював унікальні драми, які часто висвітлювали теми

ідентичності, сімейних відносин, моральних конфліктів та соціальних проблем.

Також варто відзначити, що Едвард Олбі був частиною американського літературного ренесансу 20 століття, коли американська література отримала широке визнання як в США, так і за її межами. Його творчість відображала дух часу, а його п'єси залишаються актуальними і зараз, відображаючи універсальність та глибину людських відносин.

Едвард Олбі помер після короткої хвороби 16 вересня 2016 року у віці 88 років. Він залишив значний літературний та театральний слід, включаючи не лише п'єси, а й романи, сценарії та есе. Хоча Олбі помер у 2016 році, його вплив на сучасну літературу та культуру надалі відчувається. Його твори залишаються актуальними, а його літературний стиль та теми продовжують надихати письменників та артистів.

РОЗДІЛ 2. РЕЖИСЕРСЬКО ПОСТАНОВОЧНИЙ ПЛАН

2.1. Режисерський аналіз

2.1.1. Тема - важливі питання сімейних відносин, кохання та жертвовності.

Історія складнощів та викликів, які виникають у подружжя після 30 років сімейного життя, кризи стосунків та способи її подолання.

2.1.2. Проблема - криза сімейних стосунків.

Як і в більшості творів Едварда Олбі, в п'єсі «Шлюбний етюд» порушується проблема кризи в сімейних стосунках, спроби збереження відносин в сім'ї, відсутність розуміння один одного.

Чоловіки та жінки у стилі Олбі - це пари, які опиняються у кризі. Більшість, якщо не всі, чоловіки в творах Олбі відчужені від своїх дружин через екзистенційні проблеми (пошуку сенсу життя, задоволення особистих потреб, розвитку ідентичності і розуміння місця себе в світі) або кризи середнього віку (час, коли людина починає переосмислювати свої цілі, досягнення та ставлення до життя). Жінки, змушені підтримувати своїх чоловіків та шлюби самі. Жінки у стилі Олбі - цинічні, розчаровані, а також сміливі, сильні та домінуючі.

Також у п'єсі порушується проблема самотності, непорозуміння та самовизначення. Подружжя, які тільки одружились, мріють що їх шлюб буде тривалий та щасливим, і свято вірять що конфлікти, зради та особливо розлучення не торкнуться їх. Найпоширенішою причиною розлучень пар є невміння відверто спілкуватися, слухати і враховувати почуття партнера.

2.1.3. Конфлікт - непорозуміння та неможливість виразити свої почуття та думки.

Прагнення до щастя та особистого самовираження.

Характер конфлікту - неантагоністичний, мирного характеру, що зустрічається переважно в жанрі драми та комедії.

Форма існування конфлікту - зовнішній конфлікт, між чоловіком та дружиною.

Вид конфлікту : Опосередкований, або прихований конфлікт, характерний для жанру драми. У цьому виді конфлікту, предметом суперечності стають думки, почуття, переконання персонажів – їх світогляд.

За змістом конфлікт у п'єсі «Шлюбний етюд» моральний, соціально-побутовий.

Предмет конфлікту різні погляди на кризу сімейних взаємин.

2.1.4. Ідея - Спілкування лікує хвороби кохання. Панацея від хвороби кохання – спілкування. Лікуйте хворобу своїх стосунків.

2.1.5 Подійний ряд

Висхідна подія. Криза подружнього життя після 30 років шлюбу досягла свого апогею.

Перша подія. Чоловік заявляє що йде від дружини.

Головна подія. Усвідомлення непохитності шлюбу.

Завершальна подія. Шлюб Джилл та Джека подолає все.

2.1.4 Сюжет

Джек приходить додому після важкого дня в офісі, щоб оголосити своїй дружині Джилліан, що він йде від неї. Джек хоче, щоб його дружина, яку він все ще любить, дійсно зрозуміла його страхи і причини, чому він повинен залишити її. Його дні здаються невідомими йому; його секретарка протягом п'ятнадцяти років - це повний незнайомиць; його секс - за шаблоном. Джилліан розуміє, але вважає, що інвестиція у тридцятирічний шлюб варта утримання, тому що так багато вже встановлено, і, відверто кажучи, вони вже пережили ці зміни раніше: романи, занедбання, втрати часу з пам'яті. Джилл пише книгу,

яку вона називає своєю «Книгою днів», в якій вона відзначила всі 3000 разів, коли вони разом з Джеком займалися сексом протягом їхніх 30 років разом. Коли, на вимогу Джека, Джилл читає вголос один уривок, найбільше вражає не секс сам по собі, а її коментарі про це. Джек надає літературний аналіз стилю прози Джилл, порівнюючи його часом з Хемінгуєм, Роулінг чи Шекспіром. Джек звинувачує Джилліан у тому, що вона не слухає його, і коли Джек починає виходити, Джилліан блокує його, і відбувається велика боротьба. Після сутички обидва вони пригадують пам'ятні моменти в своєму шлюбі й житті, і виявляють, що, незважаючи на все, їх шлюб доволі щасливий. Джек вкотре повторює що він йде, обидва посміхаються розуміючи що вони ніколи один одного не покинуть.

2.1.5. Епізоди

Перший епізод. «Я йду?»

Джек заявляє своїй дружині Джилл що він йде від неї. Джилл реагує з питанням та уводить розмову в комічний напрямок. Обидва персонажі починають розмовляти про зміни в житті, які вони сприймають у повсякденних ситуаціях. Джек намагається пояснити свою потребу в зміні, хоче щоб його дружина, яку він все ще любить, дійсно зрозуміла його страхи і причини, чому він повинен залишити її. Його дні здаються невідомими йому; його секретарка протягом п'ятнадцяти років - це повний незнайомиць; його секс - за шаблоном, а Джилл відповідає йому веселими коментарями та жартами. Джек починає з початку.

Другий епізод. «Обертові двері»

У цьому епізоді Джек знову сповіщає Джилл про те що він йде від неї, але вона, «поглиблена в читанні», робить вигляд що не розуміє та не чує його. Це роздратовує Джека, який вважає, що Джилл не слухає його. Після короткої дискусії Джек пояснює, що він розуміє причину своїх сумнівів і безвихідності, що зумовило його рішення піти. Джилл починає розуміти сутність проблеми Джека та зазначає, що Джек справді часто сумнівається в собі і стикається з

тяжкими емоціями, але безвихідність - це щось нове. Джек, хоч і вирушає до виходу, залишається зацікавлений у пропозиції Джилл про встановлення обертових дверей, які символізують безкінечний цикл його проблем.

Третій епізод. «Історія хвороби»

Джек вирішує знову сказати дружині що він йде, але він бачить що вона його не слухає, зацікавлений, намагається зрозуміти, що саме робить Джилл. Тим часом Джилл, зі збільшеним зацікавленням, переглядає сторінки своєї книги.

Здавалося б, невинна сцена, але напруга між ними наростає, коли Джек намагається взяти книгу у Джилл. Джилл розповідає, що пише книгу про їхнє кохання, яку вона назвала «Книга Днів», в якій вона відзначила всі 3000 разів, коли вони разом з Джеком займалися сексом протягом їхніх 30 років разом. Це викликає здивування та нерозуміння у Джека, тому він просить прочитати сторінки книги у голос. Почувши те, що Джилл занотовує інтимні моменти їх подружжя Джек відчуває себе вразливим та обуреним, найбільше його вражає не секс сам по собі, а її коментарі про це. Джилл намагається пояснити свою мотивацію - щоденник для неї це спосіб виразити свої думки та зберегти спогади, але Джек не може зрозуміти цю потребу. Джек надає літературний аналіз стилю прози Джилл, порівнюючи його часом з Хемінгуєм, Роулінг чи Шекспіром. Їхні спроби згладити конфлікт виявляються марними, і Джек знову йде від своєї дружини..

Четвертий епізод. «Наш Шлюб подолає все»

У цьому епізоді ми бачимо конфлікт між Джеком і Джилл, який досягає свого піку. Джилл висловлює своє розчарування і злість щодо поведінки Джека, вважаючи його «підлим типом» і «сухарем» та «бабієм», який зраджує їй. Її слова виражають розпач і втомленість від їхніх відносин.

Джек, у свою чергу, пробує захиститися і виправдатися перед Джилл, але безуспішно. Він відчувається обуреним і розчарованим її агресивною реакцією. Він знову і знову повторює як він прийшов до рішення піти від Джилл, і робить висновок що дружина зовсім його не чує та не розуміє. Під

час спроби Джека піти, Джилл заблоковує йому дорогу, викликаючи конфронтацію між ними.

Починається серйозна бійка. Джилл б'є Джека, той у свою чергу відповідає тим самим. Виснажені від боротьби, вони починають говорити про пам'ятні моменти у своєму житті. Однак Джилл вирішує повернутися до попередніх образ. і каже Джеку, що він не єдиний, хто був невірним своєму партнерові. Саме на цьому етапі гри Джек починає розуміти абсурдність свого існування. Він стверджує, що нічого не має значення, і що немає сенсу в коханні, шлюбі або самому житті. Джек вкотре повторює що він йде, обидва посміхаються розуміючи що вони ніколи один одного не покинуть.

2.1.6. Композиція

Експозиція - Джилл сидить в кріслі, читає, інколи сміється. Входить Джек.

Зав'язка - Джек каже Джилл що йде він неї.

Розвиток дій - Джек дізнається, що Джилл пише книгу про їх сімейні стосунки.

Кульмінація - Бійка між подружжям.

Розв'язка – «Кажуть: подружжя стають одним цілим. Але нічого схожого. У щасливому шлюбі люди залишаються собою. Кожен достатньо сильний і може жити самотньо, але вони хочуть бути разом. Отак і ми - не злилися, не перетворились один на одного, кожен з нас реалізувався. Значить, нам пощастило? Значить, слава нам?».

2.2. Режисерський задум

2.2.1. Надзавдання - розкрити внутрішній світ подружжя, що переживає кризу в стосунках. Показати симптоми кризи і варіанти її лікування. Пошук істинного зв'язку та розуміння в міжособистісних відносинах, навіть у найскладніших моментах.

Створити спільний світ, розвивати спільні інтереси та творити історію сім'ї, не допустити рутині вкрасти кохання. Працювати над саморозвитком, оскільки це дозволить залишатись цікавими партнерам один одного.

2.2.2. Наскрізна дія - викриття стосунків через правду, розмови по - душам, споминами, одкровеннями.

2.2.3. Жанр - психологічна драма сімейного життя. Жанр який досліджує тему відносин між подружжям, вплив сімейного середовища на психічний стан та розвиток особистості. Головна увага приділяється внутрішньому світу героїв, їхнім думкам, почуттям, конфліктам і розвитку протягом твору.

2.2.4. Художній образ вистави

У виставі «Хвороба - кохання» художнім образом є зів'яле сімейне дерево, яке розквітає в фіналі. Символізує відродження та новий початок для сімейних стосунків, вказує на можливість зцілення від минулих травм та проблем й вселяє віру в майбутнє. Відновлення мирного і гармонійного стану в сім'ї після періоду кризи. Сторінки книги, яку пише Джилл, стають стінами їх сімейної оранжереї. Щоденник-стіни символізує бажання зберегти історію кохання назавжди.

Оранжерея - світ Джека, де він вирощує квіти, навіть в атмосфері кризових стосунків можуть вирости красиві квіти.

2.2.5. Характеристика образів по відношенню до головного конфлікту.

Джек - звичайний чоловік, працює в офісі. Мріє та любе погрузитись у глибоку філософію свого життя. Виражає стремління до змін у власному житті. Як і Джилл він шукає розуміння та сенс свого життя.

Джилл - гостра на язик, знаходиться в нелегкому емоційному стані через свій шлюб. Цей персонаж виражає почуття самотності, непорозуміння. Емоційна, саркастична.

2.2.6. Атмосфера вистави

Формування атмосфери на сцені вважається одним з важливих елементів враження. Вона виникає за допомогою взаємодії персонажів з оточенням та поданими обставинами, що створює враження та настрої у глядачів.

Перший епізод. напружена

Другий епізод. комедійна

Третій епізод. напружена, драматична

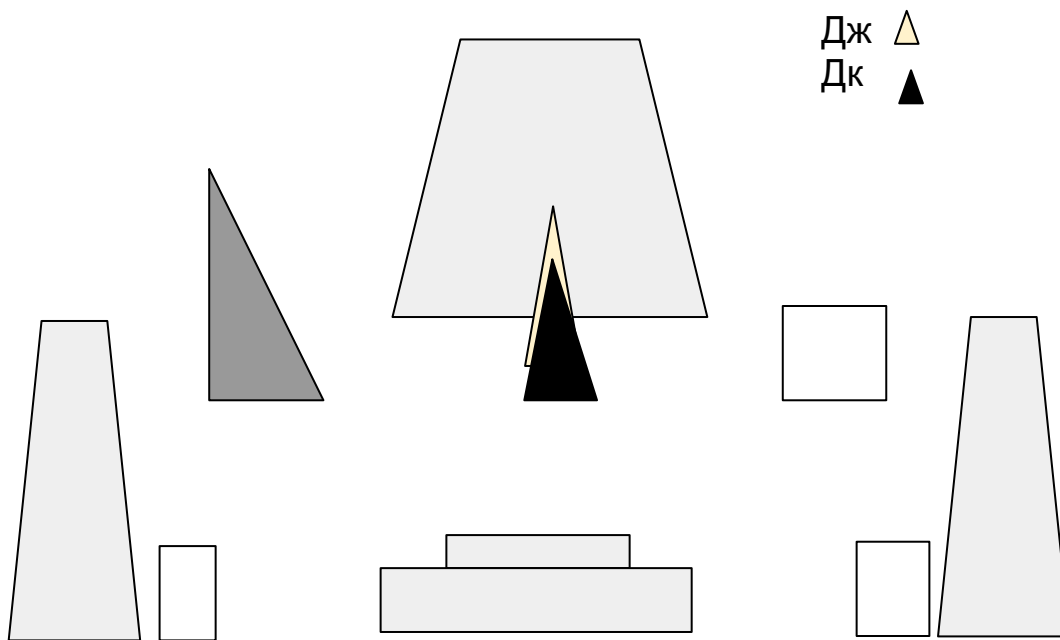
Четвертий епізод. драматична, романтична, лірична.

2.2.7. Мізансценування

Умовні позначки:

Дж – Джилл

Дк- Джек.

схема 1

Перший епізод «Я йду»:

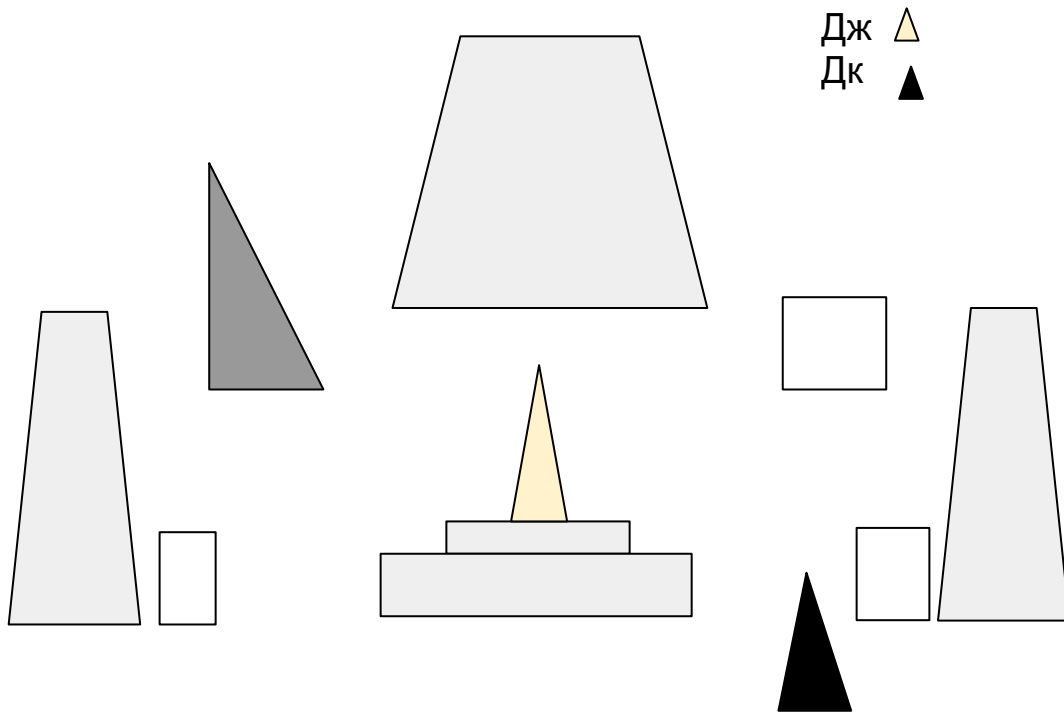
Перший епізод починається з того що герої імітують занедбане дерево.

Перша мізансцена Дж сидить під драбиною читає “книгу” написану на плівці , Дк в цей час ходить по колу.

Друга мізансцена Дж та Дк разом сидять на лавці, Дж жартівливо заграє.

Третя мізансцена подружжя піднімаються по сходах , імітуючи одруження.

Четверта мізансцена Дж декламує монолог на авансцені , Дк стоїть на верху сходів.

схема 1.1

Другий епізод «Обертові двері»

Дж стоїть на сходах , Дк ходить по колу збирає квіти та кладе на сходи , імітуючи те, що він збирає свої речі. Дж в цей момент підіймає квіти та тримає всі в руках.

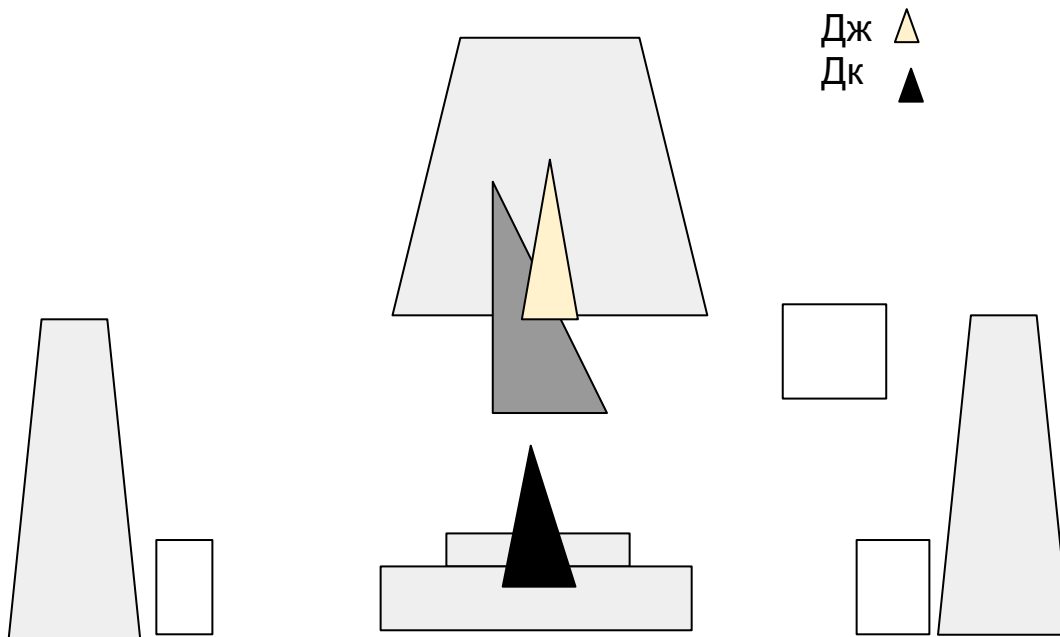

схема 1.2.

Третій епізод «Історія Хвороби»

Перша мізансцена Дж сидить на драбині читає.

Друга мізансцена Дк залазить до Дж на драбину вона його скидає, повертають драбину до глядача.

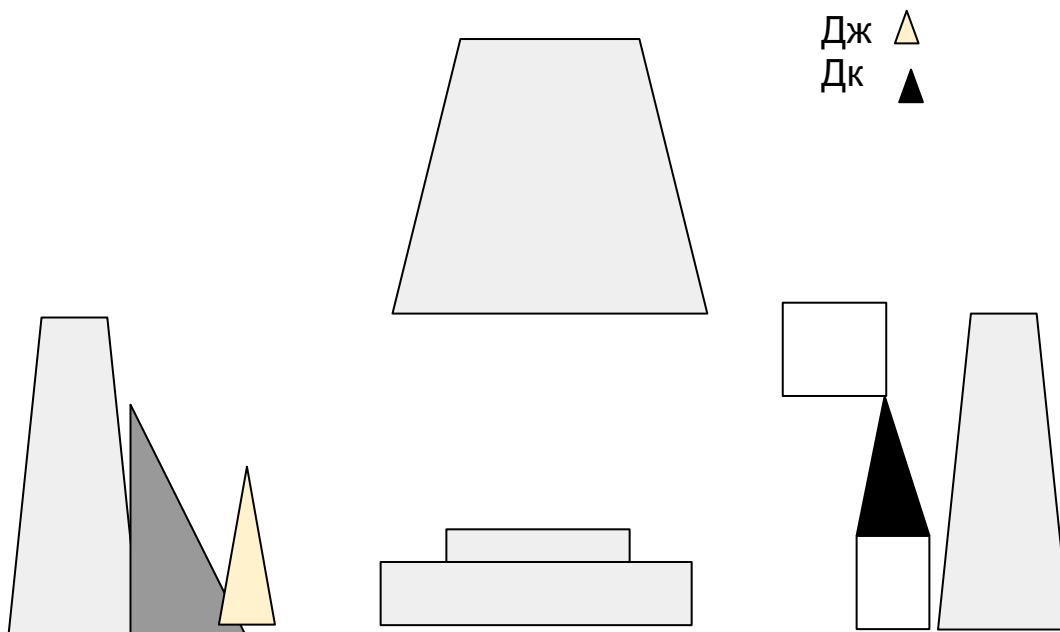
Третя мізансцена Дж та Дк разом стоять на драбині розглядають плівку.

Четверта мізансцена Дж намагається через плівку достучатись до Дк.

Пята мізансцена Дк стоїть на сходах розправивши руки , Дж п'є тримаючи в руках квіти.

Шоста мізансцена Дк намагається піти від Дж , тримає в руках квіти, Дж їх намагається забрати. Дк в моменті вибухає , посилаючи Дж і кидаючи вазон. Починається бійка.

схема 1.3.

Четвертий епізод «Наш Шлюб подолає все»

Перша мізансцена герої випадають з задніх куліс втомлені , падають на землю , повзуть до сходів . Приводять себе до ладу після бійки.

Друга мізансцена обидва сидять в правому дальшому куті сцени, спиною один до одного, згадують приємні моменти з їх подружнього життя .

Третя мізансцена Дж обіймаючи піджак Дк згадує як зраджувала йому. Дк в цей момент стоїть на кубі , роняючи з рук вазон квітів.

Четверта мізансцена Дк обіймає Дж , сцена примирення.

П'ята фінальна мізансцена актори імітують розквітле дерево.

2.2.8. Темпоритм

«Хвороба-Кохання» приваблює своєю легкістю сприймання та потужним яскравим видовищем. Швидкість розвитку подій, майстерність діалогів персонажів та музика створюють враження, що вистава розгортається у швидкому темпі.

Перший епізод. Помірний

Другий епізод. Наростаючий

Третій епізод. Швидкий , пунктирний

Четвертий епізод. Спадаючий

2.3 Втілення задуму

2.3.1 Робота зі сценографом (художньо-декоративне оформлення) Декорації.

Використання декорацій у виставі «Хвороба-Кохання» мінімізоване. Замість реалістичних образів, ми використали символічні образи. Наприклад, стіни з плівки розписана цитатами з «Книги днів» Джилл, що символізують бажання зберегти історію кохання назавжди. Сама оранжерея, показана великою кількістю вазонів з квітами , що символізує світ Джека.

Реквізит

Вистава містить реквізит, що допомагає у створенні атмосфери. Наприклад, пульверизатори - герої періодично під час вистави поливають квіти, цим самим показуючи догляд за сімейною оранжереєю.

Горшки з квітами , які символізували особисті речі Джека.

Ескізи костюмів.

Ескізи костюмів для вистави є ключовим аспектом візуального привабливості та передачі атмосфери. Було важливо відобразити характери персонажів , їх вид діяльності, спосіб існування .

Джек відображений як офісний працівник , а Джилл зображена як людина, яка сидить вдома , в комфортному одязі.

2.3.2 Робота зі звукорежисером (музичний ряд, шуми , звуки)

таблиця 1

	Епізод	Мізансце на або дія	Репл іка	Музич но- шумов е оформлення	Приміт ка
	Перший епізод «Я йду»	Відкриваються куліси		dakook а - кохаю	вимикається на словах “Я від тебе йду”
	Другий епізод «Обертіві двері»	Джек бере балон фарби і малює на плівці	«Ага, почнемо з початку»	dakooka-тримай (1)	вимикається на словах “Я від тебе йду”
	Третій епізод «Історія Хвороби»	Джек різко зупиняється	«Ти завжди в усьому ходиш по колу»	dakook а - тримай (2)	вимикається на словах “Йду”
	Третій епізод «Історія Хвороби»	Джилл заходить за плівку у сварці	«Хочеш, ноги перед тобою задирає .. »	panival kova - докучаю (1)	грає на фоні. вимикається на словах “ мені

					треба випити”
	Четвертий епізод «Наш Шлюб подолає все»	Джилл забирає горошок квітів у Джека	«Іди геть!»	panival kova- докучаю (2)	грає на фоні до кінця треку
	Четвертий епізод «Наш Шлюб подолає все»	З рук Джилл падає піджак Джека	«Ну не ти, значить не ти..»	dakook а - виходь з води сухим	грає на фоні до кінця треку
	Четвертий епізод «Наш Шлюб подолає все»	Джек обіймає Джилл	«Я від тебе йду!»	dakook а - вечір	грає до кінця вистави.

2.3.3 Світлове оформлення

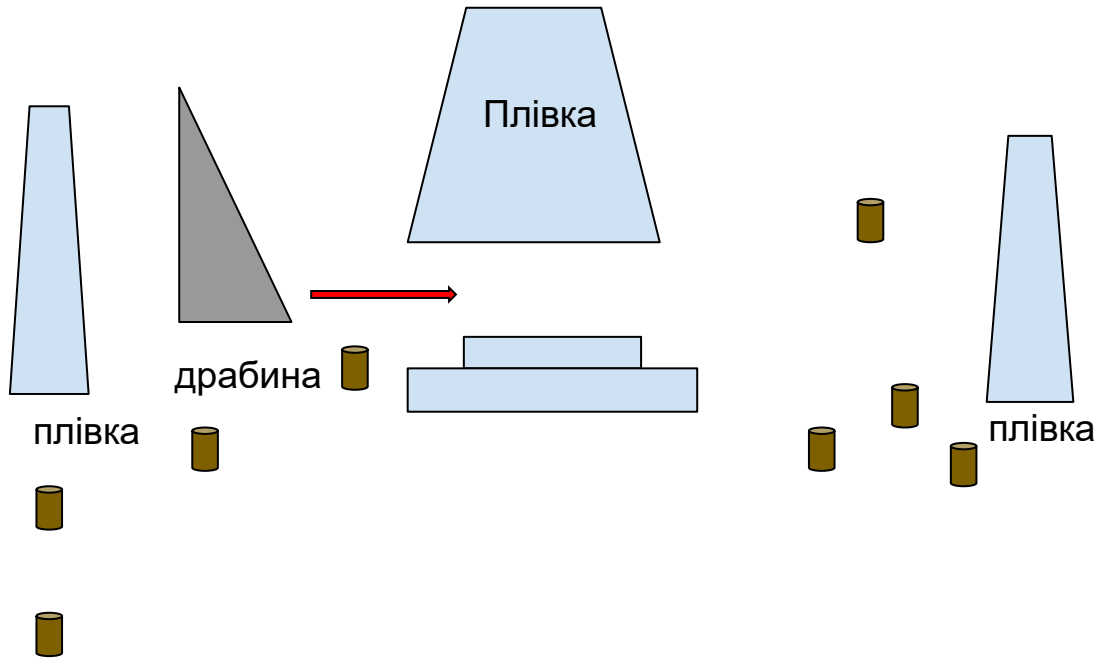
таблиця 2

	Епізод	Мізансцена або репліка	Світлов е оформлення	Примі тка
	Перший епізод «Я йду»	Відкриваються куліси , починається вистава	Відкрива ються куліси , світло темно синє , з появою Джека плавно переходить в біло рожевий градієнт .	світло починає змінюватись коли виходить Джек.
	Другий епізод «Обертіві двері»		Біло рожевий градієнт	впродо вж сцени світло не змінюється
	Третій епізод «Історія Хвороби»	Джил забирає у Джека квіти , не дає йому пройти.	Біло червоний градієнт, вмикається стробоскоп	на бійці світло плавно переходить з рожевого у червоний
	Четверти й епізод «Наш Шлюб подолає все»	Джек обіймає Джилл Звучить репліка «Наш шлюб подолає все».	Світло плавно переходить у яскраво зелене.	

	Четверти й епізод «Наш Шлюб подолає все»	Джек та Джилл імітують розквітле дерево. Фінал.	Контроль є зелене світло	
--	---	---	-----------------------------	--

2.3.4 Монтажный лист

Перший епізод

схема 2

У першому епізоді Джилл переміщує драбину до центральної плівки. На сцені хаотично розташовані вазони з квітами. Джек та Джилл взаємодіють весь епізод на сходах.

Другий епізод

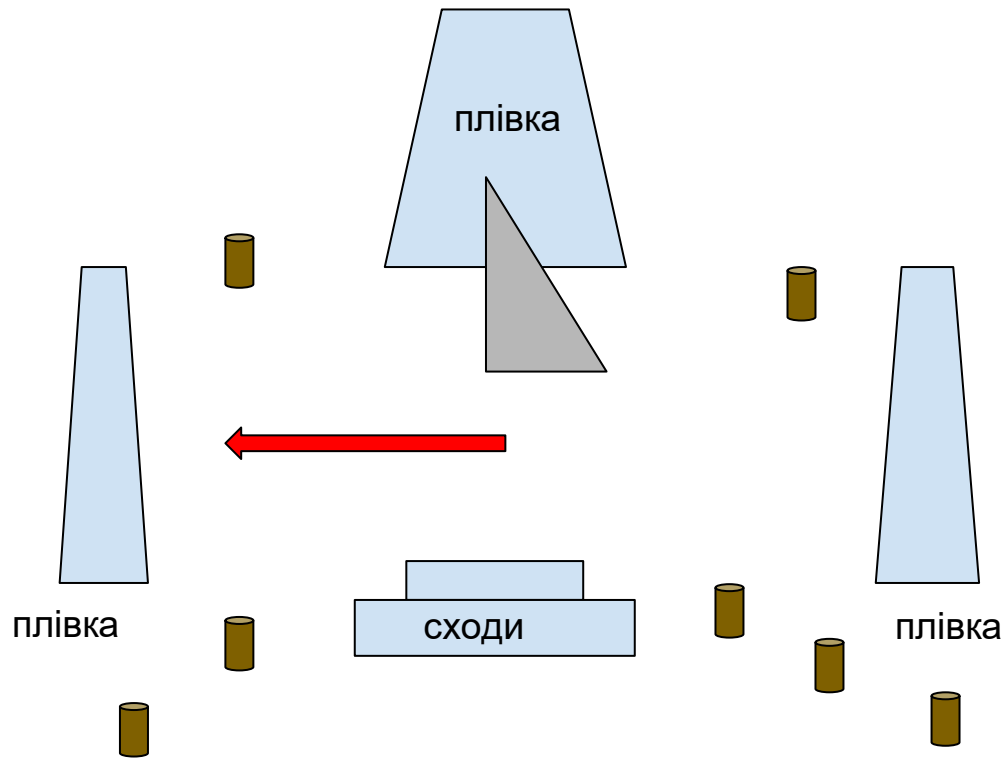

схема 2.1

У другому епізоді Джилл переміщує драбину до лівої плівки. Герої взаємодіють на драбині, підіймаються вгору та вниз.

Третій епізод

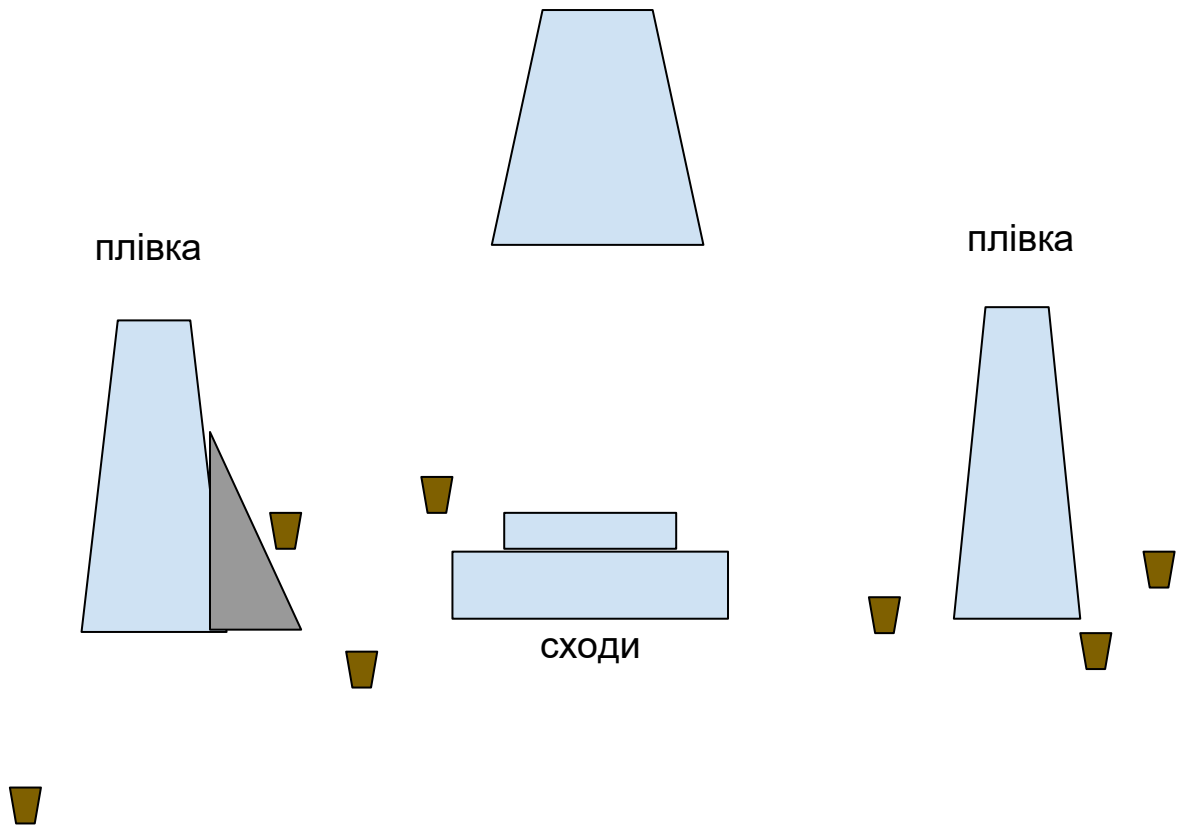
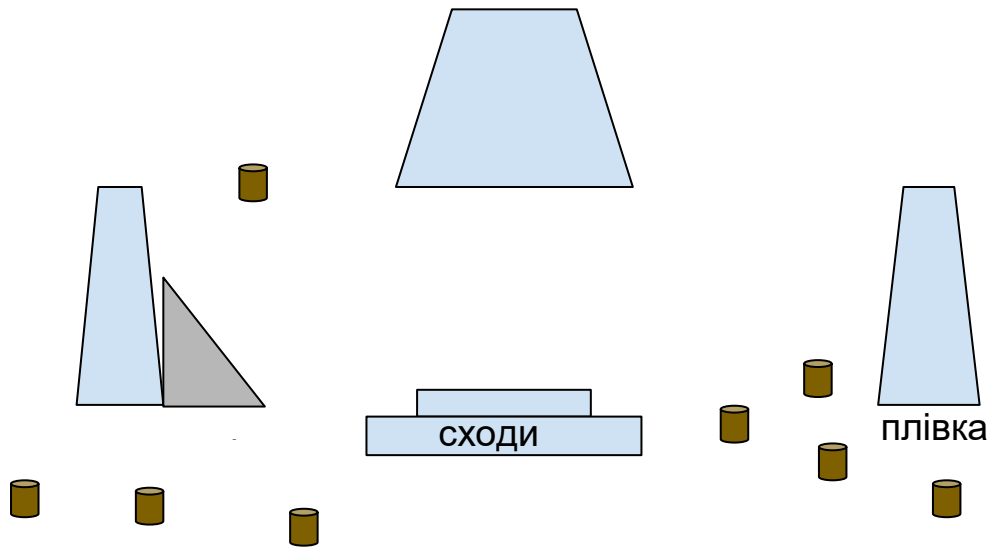

схема 2.2

У третьому епізоді у героїв вистави відбувається конфлікт, у кульмінації епізоду Джек та Джилл починають кидати один в одного вазони квітів. Горшки падають на підлогу, хаотично розкидані по сцені.

Четвертий епізод

схема 2.3

Четвертий епізод закінчується примиренням героїв. Джек та Джилл збирають розбиті горщики, розставляють по сцені.

2.3.5 Графік випуску

1. **06.09.2023** Пошук матеріалів та написання сценарію
2. **13.09.2023** Ідейно-тематичний аналіз п'єси
3. **20.09.2023** Розподілення ролей , аналіз персонажів, читання п'єси по ролях.
4. **28.09.2023** Репетиція першого епізоду.
5. **29.09.2023** Робота з художником. Створення ескізів.
6. **02.10.2023** Репетиція першого епізоду.
7. **04.10.2023** Робота з художником . Затвердження сценографії.
Остаточні ескізи сценографії.
8. **05.10.2023** Репетиція другого епізоду.
9. **09.10.2023** Репетиція першого та другого епізоду з реквізитом.
10. **11.10.2023** Створення підмакетника.
11. **12.10.2023** Репетиція першого та другого епізоду.
12. **16.10.2023** Робота зі звукорежисером. Підбір музики для першої та другої сцени.
13. **18.10.2023** Ескіз костюмів , робота з художником.
14. **19.10.2023** Репетиція першого та другого епізоду з музикою.
15. **23.10.2023** Створення прологу. Репетиція прологу, першої та другої сцени.
16. **25.10.2023** Створення міні версій декорацій для макету.
17. **26.10.2023** Робота зі звукорежисером, підбір музики для прологу.
18. **02.11.2023** Робота з хореографом , створення пластичних етюдів.
19. **08.11.2023** Мізансценування в макеті
20. **09.11.2023** Репетиція третього епізоду
21. **13.11.2023** Репетиція третього епізоду.
22. **23.11.2023** Зведена репетиція трьох епізодів.
23. **04.12.2023** Чистка першого епізоду.
24. **07.12.2023** Чистка другого епізоду .
25. **12.12.2023** Чистка третього епізоду.

26. **19.12.2023** Зведена репетиція трьох епізодів.
27. **11.01.2024** Репетиція епізодів у вигородках.
28. **15.01.2024** Репетиція епізодів з реквізитом.
29. **18.01.2024** Створення кошторису вистави.
30. **25.01.2024** Репетиція четвертого епізоду.
31. **29.01. 2024** Репетиція четвертого епізоду.
32. **01.02.2024** Визначились з датою прем'єри вистави.
33. **05.02.2024** Чистка четвертого епізоду.
34. **12.02.2024** Зведена репетиція чотирьох епізодів.
35. **19.02.2024** Робота зі звукорежисером, підбір музики для третього четвертого епізодів.
36. **22.02.2024** Робота зі звукорежисером , підбір музики для фіналу.
37. **04.03.2024** Робота з художником по світлу та освітлювачем.
38. **11.03.2024** Придбання матеріалу для створення декорацій. Робота зі столяром.
39. **18.03.2024** Монтажна репетиція
40. **25.03.2024** Робота з дизайнером. Створення афіші.
41. **26.03 2024** Створення промо-ролику.
42. **27.03.2024** Репетиція в костюмах
43. **29.03.2024** Розіслання запрошень. Запуск реклами.
44. **31.03.2024** Генеральний прогін вистави.
45. **01.04.2024** Прем'єрний показ вистави «Хвороба-Кохання» для викладачів та студентів академії.
46. **06.04.2024** Прем'єрний показ вистави «Хвороба-Кохання» для внутрішньо-переміщених осіб та волонтерів.

ВИСНОВКИ

За час роботи над виставою «Хвороба-Кохання» я виконала наступні завдання:

1. Перед тим як розпочати роботу над виставою, я вивчила творчий шлях Едварда Олбі, що сприяло глибшому розумінню тематики його творів та визначенню актуальності п'єси.

2. Встановила композиційну структуру п'єси Едварда Олбі «Шлюбний етюд»

3. Визначила жанр п'єси та ознайомилась з його специфікою.

4. Проаналізувала характери персонажів.

5. Визначила надзавдання, наскрізну дію вистави.

6. Розробила концепцію вистави, визначила стиль, атмосферу, місце дії та інші художні елементи.

7. Намалювала ескізи костюмів та сценографії.

8. Працювала з акторами над інтерпретацією ролей, розвитком персонажів та створенням образів.

9. Провела технічні репетиції, провела роботу зі звукорежисером та художником по світлу.

10. Після прем'єри зробила аналіз реакції глядачів, отримала відгуки та критику, що допомогло мені у подальшому вдосконаленні вистави.

П'єса «Шлюбний етюд» на мій погляд одна з найцікавіших робіт Едварда Олбі, яка не втрачає своєї актуальності і сьогодні. П'єса яка захопила мене розкриттям психології тридцятирічного шлюбу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вайно М.Е., Житницький А.З. Сценарна майстерність. Написання сценарію естрадно-масового театралізованого видовища: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Місто-НВ, 2015.
2. Василько В. Фрагменти режисури. – К.: Мистецтво, 1967. – 384 с.
3. Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ. Київ: НАКККіМ, 2015.
4. Горбов А.С. Режисура видовищно-театралізованих заходів. Посібник. –Ф. «Поліфаст», 2004.- 264с.
5. Зайцев В. П. Майстерність артиста і ведучого: навчальний посібник. Київ: НАКККіМ, 2016.
6. Зайцев В.П. Режисура естради та масових видовищ. –К.:Дакор,»2003.- 304с
7. Захава Б.Е. Мастерство актера и режисера. – М.: Просвещение, 1978. – 334 с.
8. Кісін В. Режисура як мистецтво та професія; Життя. Актор. Образ: Із творчої спадщини. – К.: Видавничий дім “КМ Academia”, 1999. – 268 с.
9. Крипчук М.В. Основи сценарної майстерності. Київ: ДНМЦЗКМ, 2019.
10. Кнебель М. О действенном анализе пьесы и роли. – М.: Искусство, 1959. – 70 с.
11. Корифеї українського театру: Матеріали про діяльність українських драматургів і театральних діячів / упоряд. В. Д. Залеська, В. В. Кравченко. - К.: Мистецтво, 1982. - 270 с.
12. Кужельний О.П. Основи режисури театралізованих видовищ і свят. Київ: НАКККіМ, 2012.
13. Курбас Лесь. Березіль. Київ : Мистецтво, 1988.
14. В. Про режисуру. – К.: Мистецтво, 1977. – 208 с.

15. Неллі В. Робота режисера. – К.: Держ. вид-во образотворч. мист-ва і муз. літ., 1962. – 272 с.
16. Ремез О.Я. Мастерство режиссера: Пространство и время спектакля. – М.: Просвещение, 1983. – 144 с.
17. Ремез О.Я. От этюда к роли //Подготовка спектакля: Сб. ст. /Сост. М.Фалевич. – М.: Искусство, 1961. – С. 71-103.
18. Саксаганський П. До молодих режисерів //Режисер і вистава: Зб. матеріалів з питань режисури /Упоряд. О.І.Соломарський. – К.: Держ. вид-во образотворч. мист-ва і муз. літ. УРСР, 1962. – С. 24-47.Неллі
19. Станіславський К.С. Собр. соч. – М.:Искусство, 1954-1961.
20. Станіславський К.С.Робота актора над собою.Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка,2015 . 654 с.
21. Станчишин В. Для стосунків потрібні двоє.Київ: Психологія, 2021.
22. Старицька-Черняхівська Л. М. Двадцять п'ять років українського театру: спогади та думки / Людмила Старицька-Черняхівська. - К.: Держ. вид-во України, 1930. - 92 с.
23. Товстоногов Г.А. О профессии режиссера. – М.: ВТО, 1967. – 360 с.
24. Товстоногов Г.А. Георгий Товстоногов репетирует и учит. Литературная запись С.М. Лосева. Санкт-Петербург «Балтийские сезоны». 2007. – 608с.
25. Чарнецький С. І. Нарис історії українського театру в Галичині / Степан Чарнецький. - Львів: Накладом фонду "Учітеся, брати мої", 1934. - 253 с.
26. Юра Г. П. Життя і сцена. Київ: Мистецтво, 1965
27. Юра Г. П. Режисер в театрі. Київ: Мистецтво, 1967.
28. https://en.wikipedia.org/wiki/Edward_Albee
29. <https://www.vaia.com/en-us/explanations/english-literature/american-drama/edward-albee/>
30. https://en.wikipedia.org/wiki/Marriage_Play
31. <https://edwardalbeesociety.org/works/marriage-play/>

32. <https://archive.org/details/edward-albee-marriage-play>
33. <https://ukr.media/psihologiya/427169/>
34. <https://life.pravda.com.ua/society/2020/01/24/239697/>
35. <https://tsn.ua/lady/psychologia/otnosheniya/5-kriz-simeynogo-zhittya-493562.html>
36. <https://social.org.ua/6978-psikhologi-rozpovili-yak-perezhati-5-naybilsh-nebezpechnikh-periodiv-shlyubu-i-ne-rozbigtisia.html>
37. <https://daytoday.ua/podiya/edvard-frenklin-olbi/>
38. https://www.wikidata.uk-ua.nina.az/%D0%95%D0%B4%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B4_%D0%9E%D0%BB%D0%B1%D1%96.html
39. <https://nakkim.edu.ua/>
40. https://ukr.media/tegs/edvard-olbi/#google_vignette

ДОДАТКИ

Афіша

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ІНСТИТУТ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА РЕЖИСУРИ ТА АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ІМ. ЛАРИСИ ХОРОЛЕЦЬ
ТВОРЧА МАЙСТЕРНЯ ІВАНА СОРОКИ
РЕЖИСЕРСЬКА РОБОТА МІСЮРИ ПОЛІНИ
БСМ-11-20

ХВОРОБА-КОХАННЯ

ЗА П'ЄСОЮ ЕДВАРДА ОЛБІ „ШЛЮБНИЙ ЕТЮД”

30.03
18:00
АКТОВА ЗАЛА

Відгуки**Валентина Волошина**

Мала нагоду бути на спектаклі «Хвороба кохання», за що дуже вдячна організаторам цього дійства. На одному подиху дивилася виставу. Була вражена професійною грою студентів: емоційно, щиро, відверто! Гарна режисерська робота. Бажаю вам в подальшому радувати глядачів своїми роботами!

18:15

Andrii Zhorniak

Поліна, щиро дякую тобі за запрошення та твій труд!

Ребятам - величезна подяка за чудовий творчий виступ та супровід вистави.

Ви молодці, відчувається ваша сплоченність та справжня командна робота!

Також висловлюю щирю подяку Вашим Викладачам за їхнє мистецтво передавати свої знання та проживати з Вами частину свого життя.

Ці зустрічі справди сприймаються як зустріч добрих друзів.

Дуже вдячний Вам за це.

Дякую 🌸.

змінено 21:44

Наталія Василичина разом з Іваном Сорокою і Тамарою Ганжею.

1 квіт. • 🌐

Студенти НАКККіМ грають виставу «Хвороба – кохання» за п'єсою Едварда Олбі «Шлюбний етюд», режисерська робота Поліни Місюри (Творча майстерня Івана Сороки).
Браво!

Kateryna Fury 😊 **почувається**
задоволеною разом з **Полею Мисюрою** і
Ольгою Кныш.

6 квіт. · 🌐

А я то ще, наче, і не стара, але так мені радісно за те, яка чудова, талановита у нас молодь! І так тішить все те, що вони беруться і так завзято роблять! 🥳

Сьогодні знов мали щастя отримати запрошення від **Поля Мисюра**, вже, цього разу, на її режисерську роботу „Хвороба - кохання“!

Можу від всієї душі подякувати їй, талановитим майбутнім зіркам та викладачам, з легкої руки яких ми сьогодні побачили прекрасну виставу та пережили дійсно величезний спектр емоцій! 🙌🙌🙌

Дякую! ✨ ✨ ✨

(відгук від засновниці благодійного фонду “Ми вільні”)

Макет

Фото з репетицій

Фото з прем'єр

(епізод “Історія хвороби”) актори : Тян К. та Мошина А.

(епізод “Наш шлюб подолає все”) актори : Тян К. , Мошина А.

реж. Місюра П. та актори Тян К. , Мошина А.

Майстерня І.І.Сороки

Сценарій вистави «Хвороба-Кохання»

Діючі персонажі:

Джилл

Джек

СЦЕНА 1

ДЖЕК. Я йду від тебе.

ДЖИЛЛ. (*хмуриться*) В якому сенсі?

ДЖЕК. В тому самому . Прямому . Я. Від тебе. Йду !

ДЖИЛЛ. От дякую! Пояснив .

ДЖЕК. Як завжди - знущаєшся ?

ДЖИЛЛ. Не знущаюся . Сміюсь . І не над тобою - над книгою .

ДЖЕК. Ну смійся , смійся.....

ДЖИЛЛ. В тебе був важкий день?

ДЖЕК. В якому сенсі?

ДЖИЛЛ. В тому самому . В прямому .

ДЖЕК. До чого тут важкий день ?

ДЖИЛЛ. Вгадала - важкий ! Ти ж мій бідненький !

ДЖЕК. Ні!

ДЖИЛЛ. (*уточнює*) Ні? Не мій ?

ДЖЕК. Ні - день не важкий .

ДЖИЛЛ. Так, так, якщо не важкий , значить, легкий !

ДЖЕК. (*похмуро*)День чудовий ! Чудовий день - щоб піти!

ДЖИЛЛ. В тебе інтрижка?

ДЖЕК. Що в мене? Інтрижка?

ДЖИЛЛ. Чергова інтрижка .

ДЖЕК. Інтрижка - це маленький , не серйозний романчик??

ДЖИЛЛ. Точно!

ДЖЕК. Тоді ні . Романчика немає .

ДЖИЛЛ. О! Великий , серйозний роман? З глибоким переживанням романтичного та сексуального характеру ! Поза священними кайданами багаторічного та важкого шлюбу !

ДЖЕК. Діло не в романі . Я що хотів сказати ...

ДЖИЛЛ. Саме так ! Що ти хочеш мені сказати? !

ДЖЕК. (*посміхається*) Ну-ну , заспокойся ! Приходиш на роботу, сідаєш за стіл , займаєшся справами - щоденними , звиклими , монотонними . Все як завжди . І раптом - наче прокинувся ! Прозрів ! Дивишся - незнайомка ! А перед тобою секретарка , яка тут вже п'ятнадцять років працює . І ти розумієш: сьогодні життя повністю змінилось ! Або ти просто зайшов з глузду ...

ДЖИЛЛ. (*на фальшивому підйомі*) Я знаю, який сьогодні день -божевільний!

ДЖЕК. Жартує вона .

ДЖИЛЛ. Жартує вона.

ДЖЕК. Але ж ні! Ти не божевільний . Навпаки , твій розум ясний як ніколи. І ти повністю змінюєш своє життя .

ДЖИЛЛ. Прямо повністю ?

ДЖЕК. Повністю ! У вас все добре? - питає незнайомка яку ти знаєш п'ятнадцять років . Я кажу «Вибачте,що?»

ДЖИЛЛ.«У вас все добре?»

ДЖЕК. Не заважай! «У вас все добре?»повторює вона . Бачить, що я сиджу як після контузії . Я кажу : «Так,так , дякую!». Адже не скажеш незнайомці що в мене життя повністю змінилось!.

ДЖИЛЛ. Змінилась ? Можливо твоє життя на дні ?

ДЖЕК. Що? От як ти можеш?

ДЖИЛЛ. Як?

ДЖЕК. Можеш сказати «Я змінюю своє життя!» ?

ДЖИЛЛ. Легко! «Ти змінюєш своє життя»

ДЖЕК. Ти спеціально знущаєшся ?

ДЖИЛЛ. Якщо клієнт бажає..

ДЖЕК. Знав би я раніше , яка ти , ніколи б не одружився !

ДЖИЛЛ. (*спокійно*) Куди б ти дівся . Ти ж мене любив.

ДЖЕК. Вірно .

ДЖИЛЛ. З шлюбу взагалі нікуди не дітись . По коханню, по змові - все одно!

Батьки домовляються , наречений та наречена вперше зустрічаються у вівтаря. Ти підіймаєш нареченій вуаль , серце завмирає , і от вона , твоя суджена - страшна , як смертний гріх ... А діватись нікуди .

ДЖЕК. Посилаєш її ... за чимось непотрібним , а сам думаєш : чорт , що відбувається ?

ДЖИЛЛ. Клімакс. У чоловіків теж буває.

ДЖЕК. (*дратівливо*) Знаю.

ДЖИЛЛ. А от в мене - ніякого клімаксу ...

ДЖЕК. В тебе - все життя клімакс! І це багато чого пояснює ! Ти хоч трохи зрозуміла , про що я говорю?

ДЖИЛЛ. Я? Та куди мені! (*народіює*) Приходиш на кухню , встаєш до плитки , займаєшся справами - щоденними , звичними , монотонними ...

ДЖЕК. (*злий*) Припини!

ДЖИЛЛ. Все як зазвичай! І раптом - наче прокинулась. Дивлюсь - незнайомиць! А це холодильник , який тут п'ятнадцять років стоїть . І розумію : сьогодні мої котлети повністю змінилися ....

ДЖЕК. Ненавиджу твої жарти.

ДЖИЛЛ. Бідний! В тебе дуже нудний клімакс ..

ДЖЕК. Ось що ми зробимо: я зайду ще раз. (*бере портфель*)

ДЖИЛЛ. Як ти зайдеш?

ДЖЕК. Через двері. Вийду - і знову зайду.

ДЖИЛЛ. Він знущається .

ДЖЕК. Ага... Почнемо спочатку.

СЦЕНА 2

ДЖЕК. Я від тебе йду.

ДЖИЛЛ. Пробач, що? Я читаю, не розчула...

ДЖЕК. Не "ми", а я!

ДЖИЛЛ. А які дії я виконую?

ДЖЕК. Ти - слухаєш! Уважно!

ДЖИЛЛ. Слухаю. З останніх сил...

ДЖЕК. Я від тебе йду! Я зрозумів це сьогодні. Прозріння зійшло. ДЖИЛЛ.

Зрозуміло... На кого?

ДЖЕК. Звісно, на мене! Ти, мабуть, навіть цього вислову не знаєш? ДЖИЛЛ.

Знаю. *(пауза)* Але сумніваюся...

ДЖИЛЛ. Які слова..

ДЖЕК. Тобі все зрозуміло?

ДЖИЛЛ. Зрозуміло . *(пауза)* Але... ти впевнений , що саме безвихідь гризе тебе?

ДЖЕК. Ну, якось схоже.

ДЖЕК. Даю тобі ще один шанс. Останню можливість!

ДЖЕК. Стоп! Ти читала в перший раз. А зараз не читаєш!

ДЖИЛЛ. Але ж ми повторюємо...

ДЖЕК. Ти завжди сумніваєшся в мені! *(заспокоюється)* Я сидів за столом, і до мене дійшло . Я зрозумів, чому мене гризуть тяжкі сумніви, мучить туга,страшна безвихідь...

ДЖИЛЛ. Давай уточнимо. Тяжкі сумніви ти маєш з дитинства.

Мученицькатуга - теж частий гість. Але безвихідність - це якийсь новий звір!

(ДЖЕК рушає до виходу) Куди ти?

ДЖИЛЛ. Слухай, в мене ідея ! Давай встановимо обертові дверці! Ти завжди і в усьому ходиш по колу

СЦЕНА 3

ДЖЕК. Я від тебе йду!

ДЖИЛЛ. Не може бути! От чому в мені зранку ніс чешеться (*Джек повертається і виходить. Джилл спокійно гортає книгу*)

ДЖЕК. Мені треба сказати щось важливе... Що ти робиш??

ДЖИЛЛ.*(доброзичливо)* Читаю.

ДЖЕК. Що?

ДЖИЛЛ. Чи-та-ю.

ДЖЕК. Я питаю – що ти читаєш?

ДЖИЛЛ. А-а... Книгу.

ДЖЕК. Яку...книгу?

ДЖИЛЛ. Називається «Книга днів». ДЖЕК. Вперше чую.

ДЖЕК. Це я зрозумів!!

ДЖЕК. Я хочу подивитись!

ДЖИЛЛ. А вона ще не опублікована. Не надрукована. Не видана. Не вийшла в світ...

ДЖЕК. Це я зрозумів..

ДЖИЛЛ. Тоді навіщо питаєш? Не підходь!

ДЖЕК. Та я просто хотів подивитись.

ДЖИЛЛ. Все життя ти не бажав її бачити !

ДЖЕК. Все життя? Ти що , все життя читаєш одну і ту саму книгу? Ти ненормальна?

ДЖИЛЛ. Я її не читаю. Пишу!

ДЖЕК. Що?

ДЖИЛЛ. Я цю книгу пишу.

ДЖЕК. Як це?

ДЖИЛЛ . Дуже просто. Ця книга про мене. Я пишу книгу.

ДЖЕК. (*посміхається*) Скажіть на милість : вона пише книгу .

ДЖИЛ. Скажіть на милість : розуму як у холодильника, а вона пише книгу!

ДЖЕК. Товстенну книгу! Ти пишеш роман?

ДЖИЛЛ.Документальний. Пишу про все що бачу.

ДЖЕК. Ну , так це щоденник . Ти впала в дитинство?

ДЖИЛЛ. Скоріш історія хвороби.

ДЖЕК. Якої ще хвороби?

ДЖИЛЛ. Кохання.

ДЖЕК. Що-оо? Кажі скоріш : що ти пишеш?

ДЖИЛЛ. Можна сказати - партитуру .. Етюди! Про те , як ми займаємось коханням .

ДЖЕК. Ми з тобою?

ДЖИЛЛ. Я і ти , і ми з тобою! В мене все записано : час, місце , сила бажання ,ступінь задоволення , тривалість , позиції , розмови , навіть погода ....

ДЖЕК. Маячня якась

ДЖИЛЛ. Чому взагалі маячня ?

ДЖЕК. Нормальні люди такого не записують!

ДЖИЛЛ. Ну то ж нормальні. Протягом тридцяти років шлюбу три тисячі етюдів, в мене все пронумеровано!

ДЖЕК. Пронумеровано?? Три тисячі?!

ДЖИЛЛ. А ти скільки думав?

ДЖЕК. Я не рахував! Три тисячі...етюдів! Жах!

ДЖИЛЛ. Ну, не жах... Є приємні, забавні. Час від часу перечитую... ДЖЕК.

(холодно) Прочитай вголос.

ДЖИЛЛ. Вибирай номер.

ДЖЕК. (пауза) Будь-який?

ДЖИЛЛ. Звісно. Ну, давай, починай!

ДЖЕК. Вісімсот.

ДЖИЛЛ. Ось так одразу вісімсот?

ДЖЕК. Ти сказала – будь-який...

ДЖИЛЛ. Вісімсот... якась кругла, нудна цифра...

ДЖЕК . (рішуче) Вісімсот!

ДЖИЛЛ. Чи він ніколи не навчиться?

ДЖЕК: Що він не навчиться?

ДЖИЛЛ. Він - це ти!

ДЖЕК. Знаю! Що я не навчуся?

ДЖИЛЛ. Боже, не пам'ятаю... Це було сто років тому.

ДЖЕК. Так хто ти після цього?

ДЖИЛЛ. Ну ти що, досі не зрозумів?

ДЖЕК. *(суворо)* Вісімсот десять.

ДЖИЛЛ: Добре .. *(гортає)* Вісімсот десять. Недільний ранок .На столику біля ліжка димиться кава. По всій кімнаті розкидані папери.. Ти вже не сумніваєшся, що це станеться. І це відбувається. І воно чудове.

ДЖЕК. *(задоволений)* Ось це вже гарно! Прямо як Хемінгуей. Далі!

ДЖИЛЛ. Може не треба далі , можливо далі не так гарно? І чому як Хемінгуей?

ДЖЕК. Речення занадто короткі. Читай. Тисяча двісті! Ні, тисяча двісті шість.

ДЖИЛЛ. Як скажеш. Тисяча двісті шість. *(знаходить)* "Без відданості. На трійку".

ДЖЕК. *(загрожуючи)* На трійку, так?

ДЖИЛЛ. *(спокійно)* Ну, буває. Не завжди вдається.

ДЖЕК. *(відходить у далекий кінець кімнати)* Фактично ти записуєш, як я виконую подружній обов'язок...

ДЖИЛЛ. Зовсім ні!

ДЖЕК ...ти оцінюєш мою, якби так сказати, продуктивність в ліжку! Це ненормально!

ДЖИЛЛ. Я пишу літопис нашого кохання!

ДЖЕК. Ну, це все, тепер я не зможу спати з тобою!

ДЖИЛЛ. А тобі й не доведеться, адже ти від мене йдеш!

ДЖЕК. А, ну так... З голови вилетіло...

ДЖИЛЛ. Ти прийняв рішення – а воно у тебе з голови вилетіло?

ДЖЕК. Я від тебе йду.

ДЖИЛЛ. Ти закрутив інтригу.

ДЖЕК. Я нічого не закрутив.

ДЖИЛЛ. Значить, хочеш закрутити

ДЖЕК. Я хочу попроситися. Якщо я ненавмисно спричинив тобі душевний біль...

ДЖИЛЛ. Які слова!

ДЖЕК. ...приніс сум або страждання...

ДЖИЛЛ. Який стиль!

ДЖЕК. Ти мене не поважаєш.

ДЖИЛЛ. Спочатку дуже поважала. А потім - як відрізало...

ДЖЕК. За таке слід в морду дати... Так каже мій дядько

ДЖИЛЛ. Останнім часом знову почала поважати . Зараз поважаю з усіх сил.

ДЖЕК. Або це дід говорив?

ДЖИЛЛ. Ну і хто ж?

ДЖЕК. Або дядько, або дід.

ДЖИЛЛ. Я питаю: хто ця вертихвістка?

ДЖЕК. Яка ще вертихвістка?

ДЖИЛЛ. Яка тебе спокусила.

ДЖЕК. Ніхто мене не спокусив! Розумієш - ніхто!

ДЖИЛЛ. Ніхто?

ДЖЕК. Ніхто! Ані вертихвістка, ані фінтіфлюшка! Ані блондинка, ані брюнетка! В моєму житті є лише одна жінка - з якою я цілу годину веду безглузду розмову. (пауза) Ти - єдина.

ДЖИЛЛ. А якщо підрахувати?

ДЖЕК. Двадцять шоста.

ДЖИЛЛ. Що?

ДЖЕК. Запис двадцять шоста. Читай.

ДЖИЛЛ. Наші перші тижні. Круїз, острови... Ти впевнений?

ДЖЕК. Двадцять шоста.

ДЖИЛЛ. Медовий місяць. Кумедна назва... Ми обжиралися цим медом, наче божевільні, з каюти не виходили.

ДЖЕК. Двадцять шоста.

ДЖИЛЛ. А коли виходили на палубу - на нас всі зиркали. Ніби на лобі написано: наречені, кохаються без перерви.

ДЖЕК. Двадцять шоста!

ДЖИЛЛ. А пам'ятаєш сусідок за столом? Ідемо до себе після обіду - а вони ліктями одна одну в бік: мовляв, підскочили кролики розпусні...

ДЖЕК. Точно! Ти й є та розпусна кролиха! Двадцять шоста!!

ДЖИЛЛ. Вибач . *(знаходить сторінку, проглядає, сміється)* Ось тобі двадцять шоста! За природою я самозакохана , або точніше, поглиблено закохана в себе. Я така з дитинства і не соромлюся цієї особливості. Вона відрізняє мене від інших і, припускаю,на краще.

ДЖЕК. Джоан Роулінг.

ДЖИЛЛ. Що?

ДЖЕК. Ти імітуєш Джоан Роулінг.

ДЖИЛЛ. Дякую!

ДЖЕК. Але не вдало.

ДЖИЛЛ. Ну, як я вмію. *(читає)* «Однак завдяки йому я зросла!»

ДЖЕК. Думаєш, я зовсім дурний?

ДЖИЛЛ. Не зовсім. Це я важко пишу - імітую Роулінг, хоча і не дуже вдало. «...я зросла до небачених висот. Що було тому причиною - чи задовольняв він мене особливим способом? Чи п'янило мене його бажання -жагуче , бурхливе? Мене захопила потужна звіряча пристрасть»

ДЖЕК. Спочатку Хемінгуей, потім Роулінг, тепер взагалі якась порнографія.

ДЖИЛЛ. Далі читати?

ДЖЕК. Хто у нас далі? Шекспір?

ДЖИЛЛ. Шекспір.

ДЖЕК. А власними думками говорити не вмієш?

ДЖИЛЛ. Я говорила! Але ти не чуєш. Ти у своєму сумніві, клімаксі, інтрижках... Тепер навіть збираєшся піти. І з ким ти прожив тридцять років - так і не зрозумів. Сидить якась жінка, читає книжку.« Прийшов додому - вона сидить. Де був? Пиво пив!» А від самого несе зовсім не пивом.

Дешевими парфумами... «Прокидаюся - вона поруч, засинаю - поруч. Підлогу миє, обід варить, як забажаю - ноги піднімає... Хто вона така - чорт його знає». Я говорила своїм голосом тридцять років, але ти був глухий як пень! ДЖЕК. Ти безнадійна.

ДЖИЛЛ. Я безнадійна, ти безнадійний, ми безнадійні... Ти йдеш?

СЦЕНА 4

ДЖЕК. Я йду

ДЖИЛЛ. Я так втомилась від цих відосин! Знаю! Я тобі докучаю і втрачаю тебе! Ти - підлий тип, жаклива людина, скотина, егоїст, сухар, бабник, розпусник, ідіот, дубина, кретин! Нічого, я вберусь у найгарніше, ні сльозинки тобі, бовдур я не залишу. Я відпускаю тебе! Погань, нездара, тупий! Іди геть! Я тебе не тримаю... Слава Богу, діти виросли, живуть своїм життям. Не будуть мучитися, проходити через розлучення... Ти спеціально на цей момент чекав?

ДЖЕК. *(неохоче)*: Все одно їм доведеться дізнатись.

ДЖИЛЛ. Ось і розкажеш. *(піднімається, йде до виходу)*

ДЖЕК. Куди ти?

ДЖИЛЛ. Мені треба випити.

ДЖЕК. Та пригальмуй. А то ще вирве. Всяка справа потребує розуму...

ДЖИЛЛ. Ти йдеш - то й іди. Сама розберусь.

ДЖЕК. Знаю як ти розберешся

ДЖИЛЛ. Ти у нас - скарбниця розуму! Візьми хоча фразу «Привіт, я від тебе йду!

ДЖЕК. Я ж не просто так це сказав.

ДЖИЛЛ. Довго розробляв, весь змучився?

ДЖЕК. Так, змучився! Такі рішення дозрівають довго.

ДЖИЛЛ. І вискакують як джин з пляшки!

ДЖЕК. Кажу ж - раптове осяяння.

ДЖИЛЛ: Розумію. Який чудовий напій - і скільки втрачених років! Нічого, ... Піду в запій. Мені ще й співчуття висловлюватимуть: «Бідненька, запила від горя, він їй зраджує, на право, на ліво...»

ДЖЕК. Я тобі про осяяння розповідаю, а ти, як завжди, смієшся...

ДЖИЛЛ. Я сміялась щоб не плакати.

ДЖЕК. Спробуємо ще раз. Я прийшов на роботу...

ДЖИЛЛ. Які точні слова: сміялась щоб не плакати.

ДЖЕК. Прийшов на роботу, сів за стіл, взявся за справи - щоденні, звичні, монотонні. Все по звичайній колії... І раптово - точно прокинувся. Прозрів! Я зрозумів: сьогодні моє життя докорінно змінилося! Або я просто прокинувся...Але ні.. Навпаки, мій розум ясний, як ніколи. «У вас все добре?»- запитує незнайомка, яку я знаю п'ятнадцять років. . Бачить, що сиджу, як контужений. Я говорю: «Так-так, дякую". Ну не скажу ж: що моє життя повністю змінилось! Відіслав її за чимось незначним, а сам думаю: що це за фігня? Може, це інсульт?

Кидає то в спеку, то в холод, долоні вологі.. В голові важкість, шию зігнулосудомою.. Потім я відірвався від землі, повис у повітрі. Кажуть, так буває в момент смерті, коли душа залишає тіло. Я бачу своє тіло, самого себе... І ось тут я зрозумів з небаченою ясністю: починаю нове життя!.. Ну, що скажеш?

ДЖИЛЛ. Можна коротше?

ДЖЕК. Мене трусить, мені і болить, і солодко... Обмитий сльозами, я повертаюсь в тіло, піднімаюсь від столу, виходжу з офісу, зачиняю за собою двері. Їду додому, мов у тумані. Бачу тебе - ти читаєш. І я кажу: що я йду, я від тебе йду!

ДЖИЛЛ. (пауза) Все?

ДЖЕК. Все.

ДЖИЛЛ. Зрозуміло.

ДЖЕК. Тобі дійсно зрозуміло?Або ти трохи того... ?

ДЖИЛЛ. Звідки мені знати? Але промову ти сказав відмінно ! Відверто,

душевно!

ДЖЕК. Дякую.

ДЖИЛЛ. Простенька, але зі смаком...

ДЖЕК. Я намагався.

ДЖИЛЛ. ...точніше, з присмаком. З сильним присмаком мелодрами.

ДЖЕК. Що?

ДЖИЛЛ. Мелодрами! І істериками.

ДЖЕК. Все ти жартуєш...

ДЖИЛЛ. *(серйозно)* А ти чого хотів? Щоб я тебе слухала, роззявивши рота? «Ах, як я розумію твої страждання» Пішов ти знаєш куди?

ДЖЕК. Ти напилась...

ДЖИЛЛ. Щоб руки закручувала? Не покидай мене, о мій коханий! Я гину, гину!

ДЖЕК. Замокни.

ДЖИЛЛ. Ти моя любов, моє блаженство, моє життя! Без тебе я – ніщо!

ДЖЕК. Замокни, кажу.

ДЖИЛЛ. Присягни, що любиш! Що ніколи не покинеш! Дурень!

ДЖЕК: П'єш, як дешева шлюха. Якщо задерти тобі спідницю – ти навіть не помітиш.

ДЖИЛЛ. Тільки спробуй!

ДЖЕК. Та вже пробував сто разів!

ДЖИЛЛ. Бідолаха! У нього криза такої глибини, такої ширини, а вона насміхається.

ДЖЕК. Як же ти мені набридла...

ДЖИЛЛ. Я тобі не дівчина у черзі! Кинеш – іншої такої не знайдеш!

ДЖЕК. Це точно.

ДЖИЛЛ. Я що для тебе — занадто стара? Занадто... зріла? Ой, може, ти на чоловіків перекинувся? Таке трапляється. А може, ти все-таки імпотент... ну, як позавчора? Або забув, що ми тридцять років разом прожили? Ну що, що з тобою трапилося? Нічого? Зовсім нічого?

ДЖЕК. Браво. Арія праведної дружини.

ДЖИЛЛ. Дякую.

ДЖЕК. Так, ми з тобою пройшли багато... І після всього, що ми пережили... який результат? Ти мене не розумієш!

ДЖИЛЛ. Я тебе якраз таки розумію.

ДЖЕК. Не розумієш...

ДЖИЛЛ. Можна подумати що ти прийшов за розумінням! Та де там!

ДЖЕК. Гаразд. Я пішов.

ДЖИЛЛ. Ні!! Ти не підеш.

ДЖЕК. Я вже пішов.

ДЖИЛЛ. Ти не можеш піти!

ДЖЕК. Чому не можу? Переїду в готель... Господи! Але ж всі так роблять, чи не так? Кидаю в чемодан гроші, що під рукою, - і в готель. Потім, коли тебе не буде вдома, повернусь і остаточно зберу речі. Ми наймемо адвоката, і він поділить наше спільне життя навпіл... Розподілить нас, як сіамських близнюків... і від нашого шлюбу залишиться лише порожній панцир... раковина від молюска... Буде важко, але ми прорвемося крізь темряву, крізь густину води- виживемо, подолаємо дев'ятий вал...

ДЖИЛЛ. Ні, цей монолог трохи слабенький.

ДЖЕК. Можливо, можливо... . Отже...

ДЖИЛЛ . Отже?..

ДЖЕК. Пора. Піду готуватися. Висуну шухляду комоду, не дивлячись, покладу речі у валізу...

ДЖИЛЛ. Ти нікуди не підеш.

ДЖЕК. ...затягну блискавку, озирнуся, зітхну...

ДЖИЛЛ. Послухай, замовкни, добре?

ДЖЕК. ...подумаю: чи не зійшов я з розуму? Відкину ці думки...

ДЖИЛЛ. Замовкни, кажу!

ДЖЕК. ...виправлюся, підхоплю сумку і... піду: Дай мені піти , будь ласка. Не стій, кажу, на шляху. *(намагається обійти з іншого боку, ДЖИЛЛ знову перекриває шлях)* Пусти, будь ласка!

ДЖИЛЛ. Не відпущу!

ДЖЕК. Іди геть !.. *(виривається)*

ДЖИЛЛ. Покидьок !...

ДЖЕК. Я від тебе йду!

ДЖИЛЛ. Ти нікуди не йдеш!

ДЖЕК. Йду ! Я вирішив!

ДЖИЛЛ. Нічого ти не вирішив! Нікуди не підеш !

ДЖЕК. Я піду — не наздоженеш !

ДЖИЛЛ. Який ти тупий ! Занудо! Отримай!

ДЖЕК. Відпусти! Все закінчено!

ДЖИЛЛ. Не відпущу! Я задушю тебе власними руками!

ДЖЕК. Тільки спробуй !

ДЖЕК. Прекрасно.

ДЖИЛЛ. Прекрасніше не буває.

ДЖЕК. Я від тебе йду.

ДЖИЛЛ. Припустимо.

ДЖЕК. І ти мене за це майже не вбила.

ДЖИЛЛ. Дурниці!

ДЖЕК. Ледве не задушила.Подивись, як подряпала.Вкусила своїми отруйними зубами! Тепер, можливо, у мене сказ!

ДЖИЛЛ. О! Тобі будуть робити десяток уколів в живіт. І це чесно! Не треба мені вішати лапшу на вуха.

ДЖЕК. Це не лапша. Я, справді йду.

ДЖИЛЛ. Я зроблю вигляд що лапша.

ДЖЕК. Для чого це тобі ?

ДЖИЛЛ. *(холодно)* Не хочеться бути мадам Брошкіною. І хто мене покинув? Ганчірка ! Я і не помічу, що тебе немає.

ДЖЕК. Ще як помітиш!

ДЖИЛЛ. Та нема чого помічати. Всі ці роки ти був поруч, а наче і не було тебе.

ДЖЕК. Знову почала...

ДЖИЛЛ. Насправді , не важливо - тут ти чи пішов. Тому що ти - ніщо.

ДЖЕК. Замовкни.

ДЖИЛЛ. І собі ціну я знаю. Я завжди жила гідно. Була хорошою дружиною - ти такого не заслуговував. Підлаштовувалася, відступала... Все бачила і закривала на все очі. Тішила тебе.. Посміхалася, коли ти вчиняв дурощі. Залишалася поруч, коли давно вже треба було йти.

ДЖЕК. *(важко зітхає)* О, Боже.

ДЖИЛЛ. Я обіймала тебе вночі, коли ти прокидався від кошмарів, боявся своїх жахів. Заспокоювала, гладила по спині, і ти знову спокійно засинав, а я дивилася на тебе і знала - що ти не той... не цей... *(кидає головою)* Що мені потрібна інша людина... якої, можливо, навіть не існує в природі... *(знову суворо)* Але точно не ти! Йди. Я виживу. Тобою страждати тупо. Марєво. Порожнеча.

ДЖЕК. Порожнеча? А я думав, що мене забагато.

ДЖИЛЛ. Знаєш ,А мені на днях наснилося...

ДЖЕК. Що?

ДЖИЛЛ. Що ти мене любиш.

ДЖЕК. *(довга пауза)*: Люблю.

ДЖИЛЛ. *(спокійно)*: Так. Я знаю.

ДЖЕК. Люблю!

ДЖИЛЛ. Можливо колись любив...

ДЖЕК. *(з жалем)*: Нас зв'язує багато гарного, душевного... *(з жалем)*:

ДЖИЛЛ. Не згадуй минуле.

ДЖЕК. Чому? Я пам'ятаю наше перше побачення. Це також приємно згадати.

ДЖИЛЛ. І що там було приємного? Я вже забула.

ДЖЕК. А я не забув.

ДЖИЛЛ. Мені тільки запам'яталася якась жахлива квітка, яку ти мені приніс.

ДЖЕК. (усміхається): Не квітка, а мітла...

ДЖИЛЛ. Чому я взагалі пішла на це побачення? Майже тебе не знала.

ДЖЕК. Тому і... пішла. На цьому побаченні нас було четверо.

ДЖИЛЛ. Як це?

ДЖЕК. Ти і я, і ще двоє, яких ми видали за себе.

ДЖИЛЛ. Тобі було слід одружитися з тією уявною дівчиною. А мені – вийти заміж за уявного тебе.

ДЖЕК. Або хай вони одружилися б між собою. Можливо, це навіть відбулося?

ДЖИЛЛ. І вони стали нормальною парою? Або невдахами, як ми? Ні! Навіть якщо їм випала в'язниця і божевілля, вони все одно щасливі. Тому що в тій парі ніхто не прийшов одного разу додому і не сказав: Привіт! Я від тебе йду.

ДЖЕК. Джилл, у нас все не так погано! (ДЖИЛЛ фиркає) Згадай, скільки було щастя. Згадай гарні часи!

ДЖИЛЛ. (прикидається, що пригадує спогади)... часи, погані, огидні...

ДЖЕК. Ну, згадай!

ДЖИЛЛ. (неохоче) Гарні, кажеш?

ДЖЕК. Прошу тебе!

ДЖИЛЛ. Добре... Пам'ятаєш Венецію?

ДЖЕК. Звісно. Навіть якщо ти кажеш, що я ніщо, Венецію я не забуду.

ДЖИЛЛ.

Ні-ні, ти саме той раз пам'ятаєш?

ДЖЕК. Наш перший? Коли випав сніг? І гондола в снігу, і сніг у нашому волоссі?...

ДЖИЛЛ. Ні, не те

ДЖЕК. Гондольєр в плащі ...мовчить...як Харон!

ДЖИЛЛ. Ні, я не про це.

ДЖЕК. Гранд-канал, точно річка Стікс .І тиша....

ДЖИЛЛ. Ну ні!!!

ДЖЕК. Я все думав - чому сніг на даху лежить, а на вулицях тане..

ДЖИЛЛ. (*xixikaε*) тому що замість вулиць - канали!

ДЖЕК. Всюди вода! А я, дурак, не розумів, що вона тепліше повітря.

ДЖИЛЛ. Але я про інше

ДЖЕК. Готель був чудовий! біля опери...

ДЖИЛЛ. Я кажу про іншу поїздку.

ДЖЕК. Коли повінь була?

ДЖИЛЛ. Ні, інший раз!

ДЖЕК. Не пам'ятаю!

ДЖИЛЛ. Згадуй!

ДЖЕК. Ні. Не пам'ятаю

ДЖИЛЛ. Я приїхала першою. А ти трохи пізніше. Ми іноді так зустрічалися в інших містах.

ДЖЕК. (чітко, спокійно) Не в Венеції.

ДЖИЛЛ. Я чекала в готелі, в нашому номері, в ліжку...почула, як ти приїхав, як розмовляєш з порт'є, як піднімаєшся сходами, входиш у кімнату.

Прикинулася, що сплю. А сама слухаю, як ти ставиш чемодан, знімаєш сорочку, розстібаєш блискавку на штанях...

ДЖЕК. (сухо) Це був не я.

ДЖИЛЛ. Ти впевнений?

ДЖЕК. Кажу тобі — не я. (довга пауза)

ДЖИЛЛ. (спокійно) Ну, не ти... значить, не ти. Цікаво, чому я переплутала?

Можливо, хотіла тебе, мріяла про тебе...

ДЖЕК. Не муч мене. (відвертається, віддаляється)

ДЖИЛЛ. Вдаєш ревнивого чоловіка?

ДЖЕК. (збуджується) Закрили тему.

ДЖИЛЛ. Вірного годувальника родини обдуреного зрадницею дружиною вдаєш!

ДЖЕК. Я ж сказав — замовкни!

ДЖИЛЛ. пробач! Мені, справді, шкода. Забудь і радій життю, поки можеш...(через паузу, навздогін) Ми не безсмертні.

ДЖЕК.(пауза) Коли я зраджую... ну, тут річ звичайна, зрозуміла... А коли ти — це просто ні в які ворота !

ДЖИЛЛ. Подвійний стандарт, пане мачо.

ДЖЕК. Ні, справа не в стандарті! Просто я така людина. Я... йду на ліво, і ти це знаєш. І мені болить, що ти це знаєш. Але зради нічого не означають!

Зовсім нічого!нами керує інстинкт. шепоче на вухо: хочеш — бери!

ДЖИЛЛ. Я клялася бути з тобою в радості і смутку, хворобі та здоров'ї... поважати і кохати...

ДЖЕК. от, це головне! Я теж тебе люблю. Правда, я тобі — "невірний". Але ти теж не приклад вірності... Кохаю і поважатиму — все, як обіцяно. Навіть горло за тебе перегризу!

ДЖИЛЛ. За мене, за свій "мерседес" і за свої інстинкти.

ДЖЕК. (занурений в свої думки) Я хочу бути зрадником один. Я не готовий до того, що ти теж....

ДЖИЛЛ. Прости за Венецію. Мені чомусь запам'яталося, що це був ти.

Коли ти мені зрадив вперше, знаючи, що я знаю, — що ти відчував?

Задоволення? Сум? вину?.

ДЖЕК. Інстинкт диктує: — слідуй бажанням.. Тому коли пристрасть помирає...

ДЖИЛЛ. (втомлено)Пристрасть у шлюбі не помирає, вона змінюється.

Пристрасть до володіння відступає на другий план — на її місце приходять ненависть, збентеження, байдужість

ДЖЕК. Джилл... у нас остання можливість розібратися...Життя дарує нам мільйон можливостей, завжди є що вибрати. Не важливо, що ми досягли — або не досягли! — не важливо, як жили, де і з ким . І ось я гублю тебе, і втратив себе.

ДЖИЛЛ. (пауза) Мій бідний. Значить, і до тебе дійшло. Але навіщо йти,? — і потім що? Шукати нового чоловіка або жінку? Дітей більше у мене не

буде. І взагалі, я майже нікому не потрібна, я цілком присвячена тобі, я твоя половина... А ти з легкістю знайдеш собі розпусну жінку!

ДЖЕК. Перестань!

ДЖИЛЛ. (її вже не зупинити) Ти знайдеш собі розпусну жінку, будеш казати , що це любов, Так, нам не по сто років. Але нас занадто багато з'єднує – тридцять років спільного життя... Тридцять років! І ми знаємо, яка цінність в цьому. Наш шлюб витримає все!

ДЖЕК. (м'яко) Ти неймовірна.

ДЖИЛЛ. А ти безнадійний... Грай у рулетку зі своїм життям. А моє не чіпай! Значить – все скінчено? І всі роки, всі тридцять років, ми йшли саме до цього? Будували замки на піску?..

ДЖЕК. Виходить, що так.

ДЖИЛЛ. Кажуть: подружжя стають одним цілим . Але нічого схожого. У щасливому шлюбі люди залишаються собою. Ось і ми – не злилися, не перетворилися один в одного, кожен з нас реалізувався. Значить, нам пощастило? Значить, слава нам?

ДЖЕК. Час взятися за сад...

ДЖИЛЛ. Час розкидати каміння, і час збирати каміння; час обіймати, і час уникати обіймів... Так, займайся садом! : Ти кожен рік риєш, сієш, поливаєш. І кожен рік це — відчай. Весною садиш – восени в'яне. Але ти все одно садиш. Рік за роком... (нахиляється до нього, шепоче голосно) Зараз – час зайнятися садом.

ДЖЕК. Господи, даруй мені силу, і веди... я вже не знаю куди...

ДЖИЛЛ. Нехай веде в сад. Просто вийди і скопай грядку.

ДЖЕК. (зітхає) Іноді я мрію... що ми з тобою... що ти та я...Я від тебе йду.

ДЖИЛЛ. (без емоцій) Так. Я знаю.

ДЖЕК. (по-дитячому з запалом) Йду!

ДЖИЛЛ.(м'яко): Я знаю, дорогий. Знаю.

Обидва сидять нерухомо, мовчать.